

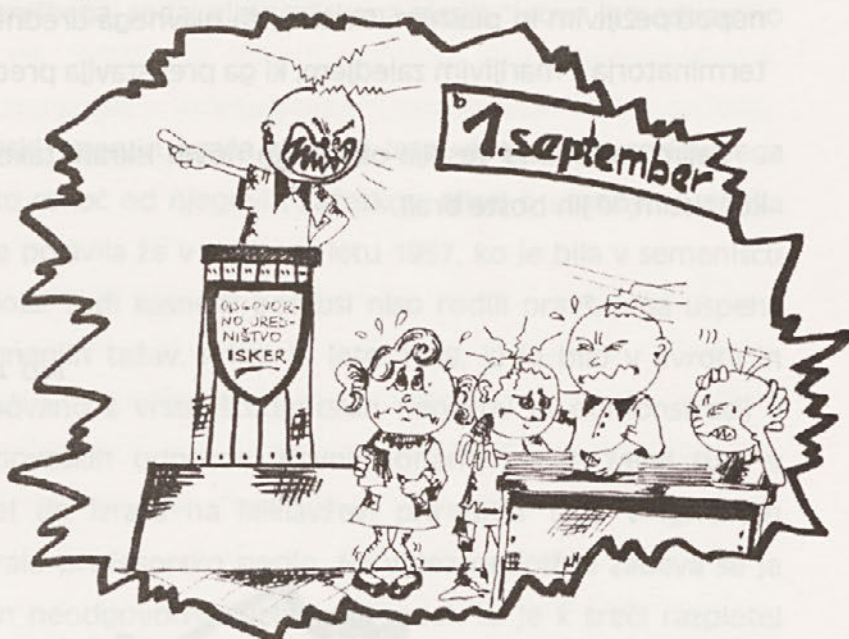

Kazalo

UREDNIKOVA BESEDA	1
ZGODOVINSKO OBELEŽJE ISKER	3
SIMBOLIKA ŠTEVILA STO	4
PISANJE RAZVIJA OSEBNOST	6
VELIKONOČNI ČAS	10
"RAZREDNA OSMRTNICA MATURANTOV"	12
SPOMINI MATURANTA	17
NASMEJTE SE	18
VELIKEMU POETU	19
BITI ALI NE BITI	20
KO BI LE VEDEL	21
MOJA NOČNA PTICA	22
KANARČEK	22
DOGAJANJE NA ŠGV V ŠOLSLEM LETU 1997/1998	23
UMETNIKI ZA TERAPEVTSKO SKUPNOST "SREČANJE"	26
EPP	28
BOLJE NE BO NIKOLI	30
FILMSKA NADALJEVANJA	32
GLASBENI UTRINKI	36
NE VEM, KAJ ME RADOSTI	39
GODBE	42
SAJ NI TAKO SLABO, KOT ZGLEDA	45
VELIKA NOČ V POSOČJU	46
ČUDOVIITA DOGODIVŠČINA PEVSKEGA ZBORA ŠGV	48
KDO SEM?	50
PREROJENA	51
HVALA, OČE, TUDI JAZ TE LJUBIM	51
ŽIVLJENJE JE MOJE	52
ŽIVLJENJE NA ŠGV	52
SAJ NI TAKO HUDO!	53
RUSKO TAJNO OROŽJE	54
"ŠRAUFOVA GORA" 1998	56
KAKO NAPIŠEMO ESEJ?	59
SONGI NA MATURANTSKEM PLESU	64
ANEKDPOTE	68
ZRNA MODROSTI	71
ČASOVNI STROJ	73
DOGAJA SE	74

UREDNIKOVA BESEDA

Najprej smo vam Iskraši dolžni opravičilo. V prejšnjih Iskrah smo si namreč dovolili preveč napak, po eni strani tiskarskih, po drugi strani pa napačno napoved: zadnje letošnje Iskre niso bile aprilske, ampak bodo junijske, ki so dvojna številka in zato jubilejna **stota** v svoji **tridesetletni** zgodovini. Priznati moram, da nekateri niso bili zadovoljni z idejo o dvojni številki, ker so v tem videli napuh. Upam, da bomo z obilico vloženega truda z obsežnimi ter dodelanimi Iskrami take izjave diskreditirali.

V stotih Iskrah boste lahko prebirali poezijo Ingrid Kovšca in Tee Curk, nagrajenk z DOSP-a, reportaža vas bo popeljala v Bovec z okolico, del koprške škofije, ki ga je prizadel potres in je dobil pomoč s celotne Primorske v obliki dobrodelnih koncertov in predstav, v materialni obliki od karitativnih organizacij, kot so RK, Primorci Primorcem in Karitas, ter v fizični obliki od primorskih gasilcev in drugih reševalcev.

Pozanimali se boste lahko o umetniškem dogajanju na Vipavskem, o filmu, glasbi in gorništvu. Poleg tega se boste lahko srečali s kritiki filmov, knjig, gledaliških predstav in se seznanili s simboliko števila 100, s šolskim dogajanjem na ŠGV v šolskem letu 1997/1998, anketami in velikonočnim časom. Tudi ljubitelji razvedrila boste tokrat zagotovo veseli, saj smo se za to najbolj brano rubriko zelo potrudili.

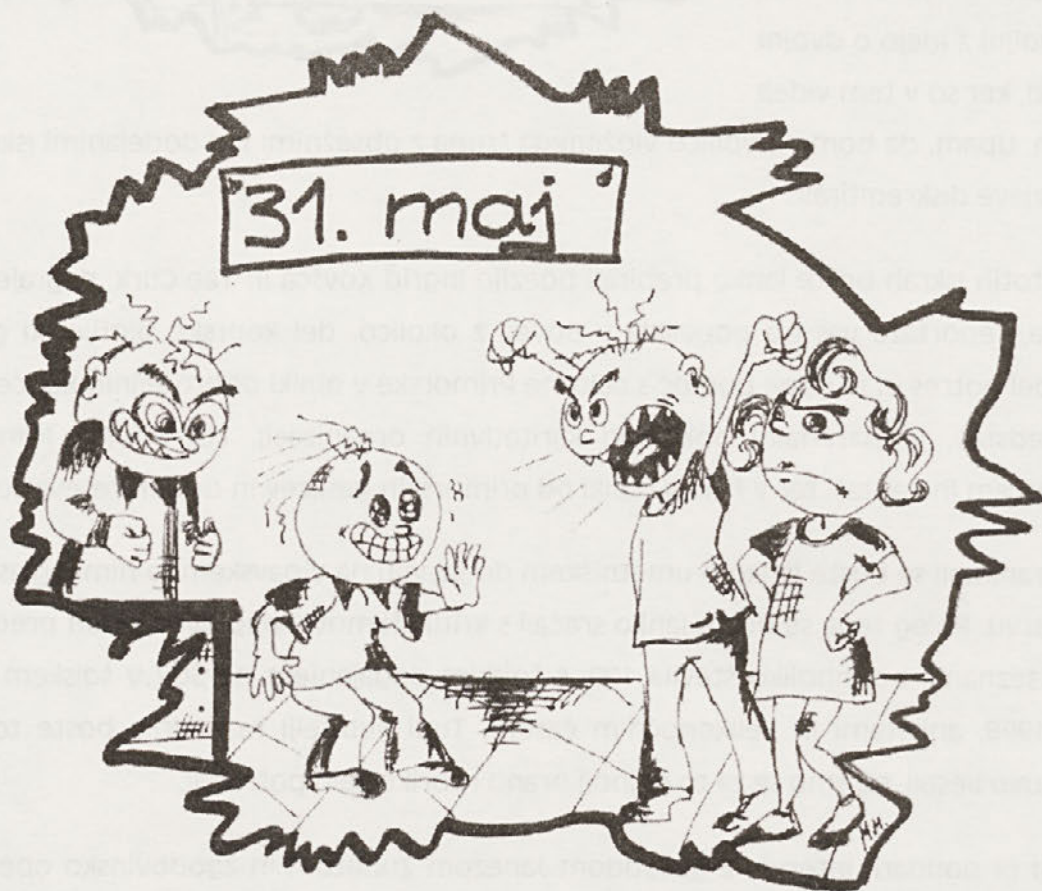
Rad bi poudaril intervju z gospodom Janezom Zupetom in zgodovinsko obeležje gospoda Franca Kralja, ki predstavljata vrh jubileja stote številke.

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Našim zanamcem, bodočim urednikom, bi rad sporočil, da naj se dodobra pripravijo na lov za skritimi talenti, na tisoče pogovorov s šefi, pisci, mentorji in tiskarji. Vodenja Isker ne priporočam mlajšim od 18 let, nekomunikativnim, nepotrpežljivim in plašnim. Skratka, za glavnega urednika morate izbrati fanatičnega terminatorja z marljivim zaledjem, ki ga predstavlja predvsem tehnični urednik.

Želim vam obilo veselja ob vsakih novih Iskrah, tako tistim, ki jih boste ustvarjali, kot tistim, ki jih boste brali.

vaš urednik

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VÍPAVI

ZGODOVINSKO OBELEŽJE ISKER

Stota številka najprej semeniškega, sedaj gimnazijskega glasila "Iskre" je nedvomno omembe vreden dogodek.

Pisca teh vrstic zgodovinski spomin vrača v prva leta vipavskega cerkvenega zavoda, ki ga je spremljal tako rekoč od njegovih začetkov. Misel o utanovitvi glasila vipavskih semeniščnikov se je pojavila že v davnem letu 1957, ko je bila v semenišču utanovljena Srednja verska šola. Tudi kasnejši poskusi niso rodili pravšnjega uspeha zaradi raznih notranjih in zunanjih težav. Prišlo je leto 1968, ki je bilo v Evropi in deloma tudi pri nas zaznamovano z vrsto študentskih nemirov in demonstracij v iskanju nove podobe medčloveških odnosov. Revolucionarni piš je zavel tudi v semeniške prostore in prišel do izraza na Miklavževi prireditvi 1968 v igrici "In profoxibus", v kateri se je pralo profesorsko perilo. Na videz nedolžna zadeva se je prizadetim zdela neokusna in neodgovorna. Neljub dogodek se je k sreči razpletel brez hujših posledic. Imel pa je pozitivno posledico. Nemirni in obenem ustvarjalni dijaški duh je pobudil v dogovoru s takratnimi predstojniki rojstvo lista "Iskre". Beli dan so zagledale 1. februarja 1969. Novo glasilo je kljub začetnim hibam in pomanjkljivostim, v skromni zunanji podobi hotelo biti periodično izhajajoča publikacija z literarno vsebino. Po predvidevanju uredništva naj bi izhajalo kar enkrat mesečno. Med osemdesetimi semeniškimi gojenci so nadebudni uredniki (A. Kokalj, B. Melink, A. Šinkovec) zaznali veliko takih, "ki čutijo pesniško žilico, ali pa bi radi napisali kako zgodbo. Takim željam in talentom želimo ustreči z našim listom". Napovedali so dokaj pestro vsakokratno vsebino. "V vsaki številki bomo objavili po eno prozno delo z vnaprej določenim naslovom, najboljše zgodbe in črtice s prostim naslovom, najlepše pesmi in najboljša poročila z raznih prireditev, nastopov, izletov, ekskurzij, itd. V listu bomo objavili tudi poročila o raznih krožkih. V okviru rubrike Naša kronika vas bomo seznanili z zanimivimi dogodki v semenišču." To in še kaj (npr. Tribuna bralcev, ugankarski kotichek, ipd.) je po mnenju in pričakovanju izdajateljev obetalo bogato kulturno bero pod mentorstvom dr. A. Požarja. Analiza pričakovanj in dosežkov presega okvir tega zapisa.

Samo glasilo je bilo prvenstveno namenjeno zavodski publiki, mesto naj bi nadalje našlo tudi v slovenskem cerkvenem okolju, lahko pa ga imamo tudi za prvi poskus dialoga s širšo slovensko javnostjo. Pripomniti kaže namreč, da se, ne glede na to, "da ima semenišče v Vipavi velik vpliv pri ljudstvu" (občinska konferenca ZKS Vipava 1957),

v javnosti o zavodu ni pisalo, ignorirali so ga, kakor vse druge cerkvene ustanove. Če pa že, potem se je pisalo o " aferah", denimo na pomlad 1963 o zaradi nediscipline iz semenišča izključenem gojencu A. Š., ki si je po izključitvi privoščil manjše letalo na ajdovskem letališču. Dogodek je dvignil precej prahu, prikazali so ga s tendencioznim semeniškim ozadjem. Zanimivo je, da je prva daljša reportaža o vipavskem semenišču izšla ne v Sloveniji, ampak v srbohrvaščini v Beogradu 13. 11. 1969, v glasilu Zveze mladine Jugoslavije "Mladost" s pomenljivim naslovom "Kuča broj 149 – Kako su i kako žive učenici slovenskog malog semenišča".

Če drži, da je mnogo naših pesnikov in pisateljev svoje prve poskuse ustvarjanja objavilo v šolskih listih, da so pod budnim očesom mentorja brusili svoje izrazoslovje, metriko, slog, nabirali besedni zaklad, se učili dobro pisati, potem je sodelavcem Isker bila dana več kot dobrodošla možnost za uveljavljanje ne samo literarnih ambicij. Ni dvoma, da je sodelovanje v Iskrah vsem sotrudnikom koristna vaja za tisto kasnejše obdobje njihovega delovanja, ko bodo v primernem času prevzeli vodstvo najiminenitnejših ustanov: Cerkve, politike, gospodarstva, kulture, znanosti, itn.

Stota številka Isker je znamenje, da je to hotenje še vedno prisotno. Zatorej pogumno naprej!

prof. Franc Kralj

SIMBOLIKA ŠTEVILA STO

Ko me je Aljoša prosil, da bi za stoto številko Isker napisala članek o simbolnem pomenu števila sto, sem privolila s tiho mislijo: "Menda ne bo pretežno." Pa je postalo kar zapleteno, kajti, čeprav je Bog "vse uredil po meri, številu in teži", se je zadovoljil z lepima in popolnima številoma deset oziroma dvanajst in ni sešteval tja do sto.

Rekli boste, da je stotica sestavljena iz desetih desetic – dekad, pa ni tako preprosto. Deset je namreč popolno število, ki v sebi združuje vsa prejšnja. Je podoba v sebi sklenjene mnogoternosti. Sto pa naj bi predstavljalo del celote, mnogo večje celote.

Če pa se še enkrat povrnemo k številu deset, vidimo, da je desetica merilo vsega štetega in merjenega, vseprisotna v ustroju sveta, ki nas obdaja. Torej le ima neki pomen tudi število sto.

Iskre, označene s številko 100, bodo izšle tik pred koncem drugega tisočletja. Ob koncu vsakega stoletja je ljudi vznemirjala mistika števil in okroglih letnic. Smo na prelomu – staro se končuje in začenja se novo. Kljub temu pa teh "sto let" resnično predstavlja le del mnogo večje celote. Prav tako so te Iskre, čeprav posebej označene s številko 100, predvsem pa z vašimi idejami, zapisi in snovanji, le del velike celote, ki jo sestavljajo vse generacije, ki so pisale pred vami in, ki bodo za vami!

Sto je namreč le del, ki oblikuje celoto v celoti, ki loči in individualizira osebo, skupino, katerokoli realnost v celoti. Prav zaradi te moči ločevanja si je v vsej zgodovini vojn tako lahko zapomniti stoletno vojno, ki je razburkala Evropo v srednjem veku. In morda si je prav zaradi moči števila sto dal neki antični vladar (ime sem pozabila, pa menda ni tako pomembno) postaviti prestolno dvorano s stotimi stebri. In teh sto stebrov se pogosto, kot simbol moči, pojavlja tudi v zahodnoevropski krščanski arhitekturi. Gozd stotih stebrov krasi tudi kripto stolnice v Krki na Koroškem.

V perzijski poeziji poznajo prisposodbo, ki označuje žensko, okrašeno z lepoto in vsemi krepostmi. Pravijo, da ima sto las. Kitajci pravijo za nauk, ki ima mnoge vrline, da ima sto cvetov. Sto mož, ki jih ima neki poglavar, pa pomeni, da ima silo, s katero lahko doseže katerikoli cilj.

Končala bom z voščilom, kot se spodobi za jubileje: želim, da bi imeli sto cvetov, sto mož, pa tudi sto las, skratka, da bi bili DOBRI DO STO!

Matejka Fajdiga

PISANJE RAZVIJA OSEBNOST

Janez Zupet je bil rojen 1944 na Ježici v Ljubljani. Po vojni se je s starši in z bratom Krištofom preselil v Horjul, kjer je pet let obiskoval osnovno šolo. Šolanje je nadaljeval na (osemletni) klasični gimnaziji v Ljubljani. Po maturi 1963 se je vpisal na Filozofsko fakulteto, kjer je študiral angleščino in indoevropsko primerjalno jezikoslovje. Leta 1966 se je po nenadni materini smrti odločil za bogoslovje, vendar študija jezikoslovja ni opustil. Poleg modernih evropskih jezikov so ga zanimali stari jeziki: grščina, hetitsščina, toharščina, sanskrt, staroperzijsščina, gotščina, starocerkvenoslovanščina, arabščina, hebrejščina in latinščina. Leta 1971 je bil posvečen v duhovnika in postal nedeljski kaplan v Mavčičah na Gorenjskem. Leta 1972 je prišel v Malo semenišče v Vipavo in bil prvo leto prefekt (vzgojitelj), nato pa profesor angleščine, francoščine in nemščine na tedanji Srednji verski šoli. Ves čas se je ukvarjal tudi s prevajanjem. Poleg svetopisemskih tekstov (Visoka pesem, Jeremija, Ezekiel, Knjigi kraljev in Kroniški knjigi) je največ prevajal filozofsko-meditativna dela Pascala, Newmana, Bupra, Kierkegaarda, Mertona, de Foucaulda in Mojstra Eckharta. Leta 1981 je prejel Sovretovo nagrado za prevod Pascalovih Misli. Prevedel je tudi več cerkvenih dokumentov in sodeloval pri mnogih projektih (Svetopisemski vodnik, Ilustrirana enciklopedija Svetega pisma, Veroučni priročniki Ognjišča idr.). Pri Mohorjevi založbi je urednik zbirke Religiozna misel.

Dijaki ŠGV ga poznamo kot profesorja latinščine. Nekateri tudi kot duhovnega pomočnika v Vipavi, končno tudi kot dolgoletnega lektorja in mentorja šolskega glasila Iskre. Prav zaradi te funkcije smo ob stoti številki Isker napravili z njim intervju.

Kdaj ste se prvič srečali z Iskrami oz. kdaj ste se aktivno vključili v delo pri Iskrah?

V Vipavo sem prišel leta 1972, ko so Iskre ravno začenjale dobivati pravi zalet. V tistih časih je bilo na šoli samo okrog 40 fantov, ki pa so bili zelo zagnani in so kakšno leto izdali tudi po osem številok. Razmnoževanje Isker je potekalo po tedanjih, danes zastarelih metodah (tipkanje na matrico, ročno razmnoževanje, sortiranje ...). Dejansko so bile Iskre tudi tedaj v glavnem v rokah četrtega letnika. Zamisel zanje je dal tedanji profesor slovenščine dr. Tone Požar, ki je obiskoval gimnazijo v Škofovih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani. Tam so imeli šolsko glasilo Domače vaje, pri katerem

Je tudi sam sodeloval. To tradicijo je hotel prenesti tudi v Vipavo. Prva štiri leta (od 1968 do 1972) je bil mentor Isker on, nato pa so prosili mene, da sem prevzel to službo. Pozneje se je uveljavila navada, da je bil mentor vsakokratni razrednik četrtega letnika. Naj še omenim, da so večino Isker (naklada je bila sorazmerno majhna) prodali na šoli in v domačih župnijah.

V čem je bilo Vaše sodelovanje?

Več let sem bil hkrati mentor in kot jezikoslovec tudi lektor. Kot mentor sem skušal dijake idejno usmerjati, jih spodbujal k literarnemu delu in širil njihova obzorja. Pomagal sem določiti osnovno temo, pisati uvodnike in svetoval glede vsebine konkretnih zapisov. Najmanj kvalitetne sem tudi izločal. Kot lektor pa sem izdelke dijakov jezikovno popravljajal.

Koliko so se Iskre vsebinsko in kadrovsko spreminjale?

Vsekakor so bile ves čas povezane z življenjem v gimnaziji. Želja je bila, da bi bilo glasilo na čim višji literarni ravni, da bi vsebovalo dobro poezijo in krajšo prozo. Ideal je seveda vsako leto ostajal bolj ali manj oddaljen. Precej prostora je vsekoli imela kronika. Tudi prvi semeniški ansambel Semaforji je imel svojo rubriko. Na koncu glasila je bil vse od začetka razvedrilni del s križanko, športom, z dovtipi (predvsem) na račun profesorjev ipd. Ker smo cerkvena šola, je v Iskrah vedno nekaj prispevkov z versko tematiko. Zadnje čase so v glasilu tudi razne ankete, zapisi o medijih, filmih, glasbi in znanstveni fantastiki.

V šolskem letu 90/91 so izšle zadnje Iskre, ki so bile povsem semeniške. Prof. Tatjana Božič je bila prva mentorica prvih Isker Škofijske gimnazije. Leta 92/93 je bil mentor prof. Branko Melink, ki je bil kot dijak med ustanovitelji tega glasila. Leta 93/94 se je med prispevki v Iskrah prvič pojavilo žensko ime – Mirjam Goričan. V tem in naslednjem letu sem bil mentor spet jaz. Leta 94/95 je tehnični vodja postal prof. Marko Pregelj in to funkcijo opravlja še danes. Leta 95/96 sta mentorstvo prevzeli prof. Tatjana Božič in prof. Bojana Kompara.

Katere pa so najpogostejše pomanjkljivosti Isker?

Stalni problemi so bili s poezijo, saj so v teh letih dobri pesniki redki. Le Jurij Paljk in Milan Kobal sta pozneje izdala svoje pesniške zbirke. Kar se tiče proze, tudi ni bilo prav posebno talentiranih piscev. Bila pa je dobra volja in zagnanost, kar tudi ni brez

pomena. Pomanjkljivost je tudi v splošni nezavzetosti za pisanje, tako da so imeli uredniki vedno težave s prispevki.

Kaj bi se po Vašem dalo izboljšati, dodati, popraviti?

Vse, kar je v svetu živo, najde odmev v mladem človeku. Mlade zanimajo filmi, znanstvena fantastika, horoskopi, zato o njih radi pišejo in berejo. Bolj pa bi bilo treba poudariti literarno plat Isker. Pogrešam kratke zapise o problemih, ki zaposlujejo mladega človeka, o osebnih doživetjih (npr. o doživljanju jutra v gorah, lepote sprehoda po gozdu, veličastnosti morja ipd.). Mladi se morajo vzgajati v premišljevanju in meditaciji. Meditirati se pravi, da znaš iz srca in duha izvabiti čustva in misli, ki lahko obogatijo tebe in druge. V prispevkih pogrešam zmožnost kontemplacije, to je notranje zazrtosti v posamezno tematiko, in njenega pisnega izraza. Živimo v času, ko so človekove pisno-bralne zmožnosti zapostavljene. Mlad človek se ne sme vdati današnji tozadevni pasivnosti. Učiti se mora svoje misli in čustva artikulirati, se pravi čim lepše, natančneje in poglobljeneje jih pisno izraziti. To hkrati odpira in širi tudi njegovo splošnočloveško razgledanost, njegov človeški napredek, spodbuja rast njegove osebnosti

Kakšen pa je namen in pomen Isker?

Iskre naj bi pomagale razvijati osebno, človeško, intelektualno in moralno zorenje mladostnika v zrelo osebnost. Lepo pisno in jezikovno izražanje je ena temeljnih komponent tega razvoja. Pri pisanju se v šoli pridobljeno znanje skladno dopolnjuje z osebnim doživljanjem in razmišljanjem. Dobro in skrbno pisanje je osebno bogatenje samega sebe in bralca. Iskre naj bi našim dijakom razvijale predvsem te prepotrebne zmožnosti.

Kaj so Iskre dale Vam?

Po stroki sicer nisem slavist, a so me vseeno že prvo leto zaprosili za sodelovanje, zlasti v jezikovnem pogledu. Kot jezikoslovec sem se rad ukvarjal s tujimi jeziki, kot lektor Isker pa sem se bil »prisiljen« spoprijeti še s svojo materinščino (seveda tudi zaradi prevajanja). Sam sem začel podrobneje preučevati slovensko slovnico in besedišče in to sem delal z veseljem. Poleg tega sem kot mentor dobil osebnejši stik z dijaki. Lepota izražanja mi je bila vedno pri srcu. Estetika sicer ni sama sebi namen, je pa pomemben del življenja. Lepota se izraža v slogu in besedju. To znanje bi rad posredoval tudi mladim. Pri pouku je resda marsikaj ukalupljeno, vendar ti šola da

zadostno znanje, da moreš iz tega narediti kaj dobrega in lepega. Iz teorije moraš preraščati v prakso.

Kaj se Vam je v zvezi z Iskrami posebej vtisnilo v spomin?

Vsako leto prinese kaj lepega in to daje celotnemu letniku pečat in vrednost; s tem tudi osmisli vso stvar. Med najbolj prizadevnimi uredniki so bili Andrej Vovk, Stanko Fajdiga, Marko Čuk, Primož Krečič, Božo Rustja in Tino Mamić. Prva dva zdaj delujeta na naši gimnaziji, zadnji štirje pa pri Ognjišču. V mladih letih je vse še bolj ali manj neprečiščeno, vse še kipi in zori, zato še ne moreš pričakovati kakšnih izrednih talentov. Kak Jurčič ali Kosovel se v Iskrah doslej še ni pojavil.

Na koncu bi Vas prosil še za kakšen nasvet oz. sporočilo našim zanamcem.

Želim, da bi uredniki vsako leto našli dobre sodelavce. Upam, da bo večja kvantiteta v prihodnje prinesla tudi večjo kvaliteto in da bodo uredniki znali pritegniti tiste, ki znajo pisati.

*Pogovarjal se je
Aljoša Rebar*

VELIKONOČNI ČAS

Velikonočni čas ali drugače sveto petdesetdnevje se začne z veliko nočjo in konča z binkoštni. Vstajenje je največji čudež ter zavzema osrednje mesto v krščanskem razodetju. Veličina te skrivnosti je nam težko razumljiva, zato je Jezus še štirideset dni dopolnjeval svoje poslanstvo na zemlji v človeškem telesu. Nedeljo po veliki noči imenujemo tudi bela nedelja. V prvih stoletjih krščanstva so bili katehumeni krščeni na veliko noč in so na zunaj pokazali pripadnost Jezusu z belo obleko, ki so jo odložili šele naslednjo nedeljo, zaradi tega imenovano belo. Bela barva je znamenje čistosti. Krst nas nadnaravno prerodi in nam podari posvečujočo milost. Izbriše nam izvirni greh, in če smo odrasli, tudi vse osebne grehe. Pri krstu postanemo otroci nebeškega Očeta, bratje in sestre Božjega Sina in svetišče Svetega Duha.

Belo oblačilo lahko predstavlja tudi Vstalega, vendar ni bil duh, ki se je sprehajal po zemlji. Preplašenim učencem je kazal svoje roke, lahko so se ga dotikali in jedel je ribe. Čisto jasno je ponovno pokazal, da je Sin Vsemogočnega, narava nad njim nima moči, nasprotno, on obvlada naravo in njene zakone, ko je z naravnim človeškim telesom iz mesa in kosti vstopil skozi zaklenjena vrata.

Kako lahko ostanemo neverni Tomaži, če pa je Jezus med nami? Radi bi ga videli osebno, vendar smo nekaj spregledali.

Učencema, ki sta bila na poti v Emavs, se je pridružil Jezus in hodil z njima. Njune oči so bile zastrte, da ga nita spoznala. Imela sta ga za tujca, ker očitno ni nič vedel, kaj se je zgodilo v Jeruzalemu. Sveto pismo pravi, da sta bila zaradi tega žalostna. Dogodek je bil vendar tako pomemben, saj so umorili njunega učitelja.

Podobno smo tudi mi žalostni, ko se čutimo zapuščene in nemočne. V uničujočem potresu, pozebi, slabi letini, nizkih plačah, nezaposlenosti, še bolj pa v dobrih stvareh, kot so lepo vreme, dobre ocene, zaupljivi prijatelji, ne spozamo Jezusa, čeprav hodi tik ob nas.

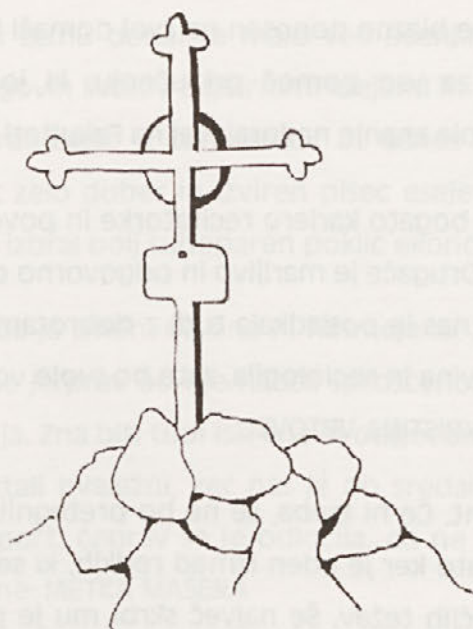
Učencema so se odprle oči šele pri lomljenju kruha – ponovitvi svete maše. Prispodoba je očitna: vedno, še posebej ko smo "na tleh", prisostvujemo evharistični daritvi. Izkoristimo te trenutke, napnimo ušesa in poslušajmo Božjo besedo, da dobimo posluš zanj. Odprimo "notranje oči", da se prilagodijo Jezusovi svetlobi.

Tako prilagojeni bomo Jezusa lahko spoznavali v stvareh, ki so se nam zdele vsakdanje, odslej pa bo vsaka posebej imela svojo težo.

To je osvetlitev le enega od dragocenih dejstev, ki nam jih je dal Jezus v štiridesetdnevni hoji med "svojimi".

21. maja praznujemo dovršitev Gospodovega vstajenja – vnebohod. "To je njegov slovesni, vidni vhod v nebeško slavo. Kristus je šel v nebesa kot prvorojenec med mnogimi brati, da nam prostor pripravi. Vnebohod je trden temelj, na katerem sloni upanje vsakega kristjana, da bo nekoč imel delež s Kristusom pri njegovi večni slavi." Jezus je bil vzet v nebo pred očmi učencev. Toda tokrat niso jokali, kot so žalovali od velikega petka in vse dokler niso bili videli Jezusa živega. Njihova vera je bila trdna, Učenik jim je obljubil Svetega Duha, ki jih bo razsvetlil. Po njem jim bo odslej govoril in jih spodbujal. Na binkošti – deset dni po vnebohodu, se pravi petdeset dni po veliki noči, je Kristus razlil svojega Duha nad učence. Zbranim so se nad glavami vžgali ognjeni plameni in v zraku so Jeruzalemčani slišali šum. Dvanajsteri so razumeli in govorili številne jezike, tako so lahko oznanjali Božjo slavo vsem brez izjeme, kdor je bil pripravljen poslušati.

Od tedaj, še posebej po prejemu zakramenta svete birme, ki je posebna podelitev Svetega Duha, smo odgovorni za Jezusovo kraljevanje tu na zemlji. Smo njegove roke, njegove noge, njegova glava in srce. Duh pa je njegov, ki neprestano vstopa v naša srca in nas, "Božje vojake", vodi v svobodo.

"RAZREDNA OSMRTNICA MATURANTOV"

Lepo pozdravljeni v naši informativni oddaji. Današnji oddaji smo dali zelo pomenljiv naslov 27 BORCEV. Bliža se 27. april, dan upora proti okupatorju, zato se nam zdi prav in potrebno, da vam поблиže predstavimo 27 BORCEV. Ti borci so se po uspešno prestalem boju za obstanek, daljnega 1. septembra 1994 znašli v areni 1. letnika zloglasne škofijske gimnazije Vipava. Kaj jih je samovoljno gnalo na fronto, ne ve nihče. Danes pa jih po štirih letih krvavega in na smrt izčrpavajočega boja dvigamo iz anonimnosti in ponosno predstavljamo širši slovenski javnosti.

Tiho, včasih prav neopazno sedi v kotu v prvi šolski klopi, marljiva in zavzeta, le malokdaj povzdigne svoj glas, čeprav neprestano bije boj s svojim močnejšim bratom. Sanjala je o medicini, a jo je žlahtna vinska kapljica premotila in je rekla, da bo raje postala dobra poznavalka vin; zato se je odločila za študij živilske tehnologije: KATARINA BAŠA

Bilo je veliko pripomb in odvečnih "zaki" in "ki" od zelo blebetavega, a veselega, sproščenega fanta, ki je blazno ponosen na svoj domači kraj – Žabče. Potrebno mu je izreči veliko zahvalo za vso pomoč pri učenju, ki jo je nesebično nudil svojim sošolcem. Odslej bo svoje znanje nadgrajeval na Fakulteti za fiziko: MIHA MEŽNAR

Šola ji je omogočila bogato kariero recitatorke in povezovalke programa na raznih kulturnih prireditvah. Drugače je marljivo in odgovorno dekle, ki se edina v šolo vozi z lastnim avtom. Včasih nas je posladkala tudi z dobrotami iz domačega slaščičarskega butika. Veseli jo zgodovina in sociologija, zato bo svojo voljo in energijo vložila v študij teh dveh predmetov: KRISTINA VRTOVEC

Je zelo iznajdljiv fant. Če ni treba, se ne bo pretegnil. Lahko bi rekli, da je njegov moto "take it easy". Zato ker je eden izmed redkih, ki se ne sekira preveč, je vsa štiri leta prebrodil brez večjih težav. Še največ skrbi mu je povzročala izbira nadaljnega študija, po tehtnem premisleku se je odločil za komunikologijo: ANDREJ KLEMENČIČ.

Že navsezgodaj zjutraj poskrbi za lastno rekreacijo, ko se usede na kolo in pripelje v šolo. Je veselo preprosto dekle, vedno pripravljeno na kakšno dobro foro. Kadar se za nekaj navduši, je zelo zavzeta, da bi to tudi izvršila. Odločala se je med pravom in socialno pedagogiko, izbrala je pravo: BOGDANA LAVRENČIČ

Kar čez noč je postal najboljši dijak razreda. Poleg tega pa je tudi velik športni navdušenec. Je zelo odgovoren in delaven fant. Pri Iskrah so ga uporabili za glavnega pretipkovalca besedil in bo najbrž ob koncu leta imel prav "znučane" prste od neprestanega tolčenja po tipkovnici. No, z njim je koristno navezati dobre stike, saj se nikoli ne ve, kdaj nam zna priti prav, odhaja namreč na medicino: BOŠTJAN LIKAR

Nedolžne, a včasih prav kritične pripombe so prihajale iz ust razredne tajnice. Vsi si jo bomo zapomnili, kako je praznila naše denarnice: "Do jutre vsi pr'njeste štirstu tulrju z' fotokopje." A še bolj presenetljivo je, da smo vsi ta denar do naslednjega dne tudi prinesli – še sedaj ne vem, kako ji je to uspelo. Zato je bilo mogoče misliti, da bo zagotovo postala nadvse uspešna ekonomistka, pa smo se ušteli, postati hoče pravničica: TANJA BRATINA

Naši najmlajši predstavnici trenutno največ skrbi povzročata šoferski izpit. Drugače pa vedno stoče kako nič ne zna, a ko se delijo ocene je vedno med najboljšimi – čudna kombinacija. Še posebej dobro se je odlikovala v matematiki, očitno jo tudi ta veseli, saj želi postati ekonomistka: NATAŠA ČRMELJ

Ne vem, kako naj predstavimo naslednjega. Ta fant nas vsak dan znova preseneča s svojimi izjavami. Med vsemi je edini, ki možgane najbolje uporablja za tisto, čemur so namenjeni – mišljenju. Če bi temu dodal še malo več učenja, bi bil najobetavnejši slovenski genij. Škoda, da njegovih listkov z izvirnimi idejami in izreki, ki so med urami krožili po klopeh, nismo shranjevali. Iz teh listkov bi danes lahko sestavili debelo knjigo izrekov. Slovijo tudi kot zelo dober in izviren pisec esejev, zato bi med literati gotovo uspel, a na žalost si je izbral bolj suhoparen poklic ekonomista: MARTIN VALIČ

Najboljša oznaka za to dekle je smeh. Če ona ni nasmejana, potem mora res nekaj biti hudo narobe. Marsikdo se je prav od nje naučil sproščenosti in slikovitih kretenj pred tablo. Ni pa le veseljakinja. Zna biti tudi iskrena in odgovorna, vedno pripravljena pomagati. Mnogi ji bomo ostali hvaležni, ker nas je ob sredah s svojo felicio vozila domov. Še vedno jo veseli šport, čeprav se je odločila, da ne gre na DIF, ampak bo postala profesorica slovenščine: METKA MAŠERA

S šolo si ne povzroča skrbi, za šoferski izpit pa pravi, da ga še ne potrebuje. Nikoli pa ni zamudil (seveda razen med plesnimi vajami) nobenega prenosa košarkarske in nogometne tekme. No, ne gre se preveč čuditi, rad bi postal športni novinar. Kdo ve, mogoče bo nadomestil priznanega Igorja E. Berganta: LEON ROSA

Že od malih nog raje riše hiške kot punčke, čeprav je dekle. Če jo pouk dolgočasi, si začne risati po svojih zvezkih. Poleg tega pa je tudi dobra organizatorka dela in je s svojimi nasveti ter zavzetim delom odločno pripomogla pri razrednih dejavnostih. Upajmo, da si je v teh letih v šoli in na tečajih nabrala dovolj znanja, da bo uresničila svojo dolgoletno željo – postati arhitektka: KATARINA RUSTJA

Iz majhnega in plahega dečka je kar čez noč postal velik, hudomušen fant. Kadar najmanj pričakuješ, bo z vso resnostjo povedal kaj zelo smešnega. Poslej bo lahko po mili volji razveseljeval svoje nove prijatelje – bakterije in viruse, kajti postati hoče mikrobiolog: MATIJA RIJAVEC

Razumevajoče in potrpežljivo dekle, ki z leti postaja vedno bolj radoživo in veselo. Le dve lepotni piki na licu sta za marsikoga še vedno edino prepoznavno znamenje, ki jo loči od sestre dvojčice. Lahko se tudi pohvali, da je 7 minut starejša od sestre. Obdarjena je z mnogimi risarskimi talenti, ki ji bodo gotovo pomagali pri študiju arhitekture: JANA ŽGUR

Ko se je iz zadnje klopi zaslišalo kakšno mukanje ali blejanje, mijavkanje, lajanje, ni bilo treba dvakrat ugibati, kdo je to. Odgovoren in preudaren fant, po srcu veseljak, več marsikatere skavtske veščine. Poslej bo moral zavzeto brskati po debelih etnoloških bukvah, ker hoče postati etnolog. Ob tem pa naj nikar ne pozabi urezati kakšne vesele na harmoniko: DOMINIK JURCA

Prisrčna, včasih neodločna, a zelo prizadevna deklica, ki ima rada urejene zapiske. Poleg šolskih obveznosti je uspela tudi petkrat do šestkrat tedensko trenirati tek na 400 metrov. V teh dijaških letih je porabila veliko energije, zato se je sedaj odločila za drugačen način življenja. Ta bo bolj med štirimi stenami, kajti postala bo pravnica: EDA MUČIČ

Srečnež, ki je lahko čas za 10 let zavrtel nazaj in se ponovno vrnil v dijaške klopi. Čeprav je za to potreboval veliko mero poguma, marljivosti in predvsem vztrajnosti. Ni se pustil ukloniti nobeni težavi, zato ga danes lahko predstavimo kot ponosnega maturanta. Svojo marljivost bo lahko dokazoval na teološki fakulteti: MIRO MARINIČ

Ta pa je tista, ki nima. Česa? Dveh pik. Drugače skoraj enako oblečena, obuta, ostrižena, le po značaju malo bolj predrzna in zbadljiva od svoje sestre. Lahko bi jo poimenovali kar mali upornik, saj se mora vedno boriti s svojo sestrico za boljši položaj. Zato pa bi se najbrž rada naučila zagovarjati svoje pravice, tega pa se bo priučila ob študiju prava: NINA ŽGUR

Predstavljamo vam še enega predstavnika srednje soške doline. Na videz miren, tih in malce sramežljiv fant. Toda – videz vara. Je "Tminc", ki zagovarja svoja stališča, ki so včasih prav težko razumljiva. Svoj stol bo žulil na teološki fakulteti, kjer bo tudi imel možnost za izražanje svojih misli: BOŠTJAN TOPLIKAR

Že zjutraj pojoč in nasmejan vstopi v razred. Je odgovoren, delaven in preprost fant. S svojimi izjavami in spontanimi kretnjami nas mnogokrat spravi do smeha. Ali veste, kako se pravilno zapiše izgovor besede čmrlj? Od pravi, da čsmsrl. No, svoje znanje bo izpopolnjeval na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo: ROBERT KOBAL

Fant, ki ti v obraz pove, kaj si misli. Zna biti vesel, v naslednji minuti pa povsem resen. Njegove izjave marsikaterrega profesorja spravijo v zadrego. Kdo bi si mislil, da se za močnim, postavnim fantom skriva nežna pesniška duša in nadarjen pisec krajših zgodb. Nadaljnja pot ga vodi na teološko fakulteto: MARKO BAŠA

Od maturantskega izleta dalje jo poznamo v čisto drugačni luči. Prej je bila skoraj neopazna, sedaj pa je radoživo in nasmejana dekle. Rada se ukvarja z otroki, zato se je tudi odločila za pedagoški poklic. Seveda jo čaka sprejemni izpit, poleg tega pa tudi šoferski izpit: KLELIJA ZORN

Bilo je veliko argumentov, s katerimi je podkrepil svoje mnenje, in bili so tako tehtni, da bi si jih tudi šolani pravnik ne izmislil boljših. Znan je tudi kot mojster izgovorov. Ima žilico za business in zato se mu obeta uspešna kariera ekonomista: MIHA VALENTINČIČ

Pridružila se nam je šele v drugem letniku in zato lahko le ona iz lastne izkušnje pove, kakšna je razlika med našo in ajdovsko gimnazijo. Rada se smeje in včasih se prav težko ustavi, čeprav ve, da bi bilo bolje, če se ne bi smejala. A kaj ko si takrat človek ne more pomagati, res ji ne gre zameriti. V prostem času prebira knjige s psihološko problematiko. Zelo rada bi pomagala ljudem iz raznih duševnih stisk, za to pa se bo usposabljala s študijem socialne pedagogike: TANJA REPIČ

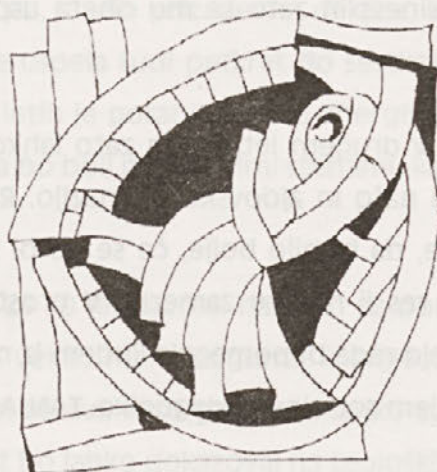
Ne ogovarjamo ga z vljudnostnimi nazivi, čeprav je predsednik razredne skupnosti. S svojimi dolgoveznimi stavki (s takimi, da včasih še sam ne ve, kaj hoče povedati) je pred profesorji uspešno zagovarjal svoj razred. Včasih se iz njegovih ust kar sredi ure zasliši petje, ki je tudi eno izmed njegovih največjih hobijev. V prihodnje se bo učil, kako z lepo besedo in filozofskimi nauki še bolj uspešno zavajati množice pohlevnih ovčic, saj odhaja med slaviste in filozofe: DAVID PUC

Na mnogih šolskih tekmovanjih se je odlikoval kot dober tekač, a vseeno ne vemo, od kod črpa energijo odgovorni urednik Isker, ki se je odločil, da bo letos kljub obveznostim za maturo izdal še tretjo številko Isker. Svojega novinarskega in esejistično-kritičnega talenta (naj omenimo, da je njegova kritika filma Titanik med žensko javnostjo ŠGV izzvala kar veliko ogorčenje) ne skriva, kar je vsekakor pohvalno. Obenem si s tem nabira dragocenih izkušenj, ki mu bodo koristile v poklicni karieri novinarja: ALJOŠA REHAR

Pri vseh stvareh hoče biti popolnoma na jasnem, zato se ni treba čuditi njeni radovednosti in natančnosti. Če ne najde ustrezne besede, to pokaže z mimiko in kriljenjem z rokami. Svojo radovednost pa si bo olajšala na biološkem oddelku biotehniške fakultete: KATJA STOPAR

Tako, predstavili smo vse, ki se bodo v naslednjih dveh mesecih borili za titulo gimnazijskega maturanta ŠGV. Le Petra Prosen, Rok Janežič in Tina Bole so se predčasno umaknili s fronte, a tudi oni bodo ostali v spominu na naše dijaške oziroma divjaške dni.

Gaudeamus igitur!

SPOMINI MATURANTA

Don't ever tell anybody anything. If you do, you start missing everybody

(The Catcher In The Rye)

Pred štirimi leti smo se prvič srečali. Skupaj smo šli skozi prenekateri strah pred kontrolko, skupaj smo prežulili mnogo stolov in še več ur, skupaj smo se smejali, se pogosto skregali in razdelili v manjše skupine. V četrtem letniku pa smo se še bolj povezali. Odpravili smo se v Grčijo, vodili smo Iskre, hodili na duhovne vaje, se pripravljali na maturo, izvedli božičnico in prepevali na izletih.

Na začetku so naše poti bile neprekrizane, sedaj predstavljajo narazrešljiv gordijski voz, voz, ki ga bo letošnje poletje usodno in kruto presekalo. Imeli bomo svojega Aleksandra Velikega, ki nas bo v vsej svoji vzvišenosti presekal, raztrgal in po koščkih odpihnil po širnem svetu. Trenutki, ki smo jih preživeli skupaj, bodo znenada iz sedanjosti prešli v preteklost, postali bodo spomini, na katerih se bo začel nabirati prah. Ob vsaki dogodivščini zadnjega leta me spreleti ledena mrzlica, leden strah. Vsaka nova zgodba me prestraši, ker bo le nov spomin, sicer lep in vesel, a prah, ki ga bom ob spominjanju odstiral, bo boleč.

Boleče bo dejstvo, da tega časa ni več, da za njim ostaja le vedno večja pozaba. Strah me je praznine, ki se mi bliža z naslednjim vinotokom. Z mano ne bo več tistih istih sotrpinov, ki sem jih bil vajen toliko let in sem jih kljub mnogim prepirom in zameram vzljubil. Postal so del mojega življenja, del moje notranjosti. Vsak si je v meni naredil majhen kotiček in ga z vsako novo besedo večal in bogatil. Odslej pa bo večina teh malih domov zaprta in v njih bodo pajki razpredali svoje mreže. Lepi spomini bodo le tu in tam zagledali svetlobo.

Prvič v mojem kratkem življenju se je v meni nabralo toliko čudovitih stvari, toliko nepozabnih oseb, toliko veselih zgodb, za katere nočem, da bi vse naenkrat postale preteklost, da bi me vse z eno samo nepotopljivo ladjo zapustile. Nočem se ločiti od tako dolgega obdobja, ki me je oblikovalo z vseh mogočih robov. Ne želim, da bi moji sošolci in sošolke postali davnina, hočem jih vedno imeti ob sebi, hic et nunc, a vem, da je to nemogoče ter ob tem trpim, ne ves, ampak le del mene, tisti del, ki je doslej bil živ, se razvijal in postajal enoten. V sebi imam inkovsko civilizacijo, ki se z zadnjimi, brezupnimi napori bori, da bi preživela napad t. i. bogov-belcev. Civilizacija ni preživela in potomcem so ostali le boleči spomini, le krvaveče zareze, ki se nočejo

pozdraviti. Če nočem postati podobna razvalina, moram sprejeti in dovoliti, da nepotopljiva ladja odpluje in se nazaj na vrne več. Čas je prehud sovražnik, da bi si upal in mogel z njim bojevati. Uničil je že mnoge imperije in močne posameznike, ki so se mu postavili po robu na bojnih poljanah. Kako zlahka bi šele mene uničil.

A vendar mi v tej nehoteni brezupnosti ostane vsaj nekaj: volja, volja po tem, da tega časa sicer nikoli ne pozabim, da teh predalov v sebi sicer ne bom zanemarjal, ampak da bom ustvarjal nove predale, nove majhne templje, ki se bodo razvijali in postajali veliki. Nočem si sredi poti na širnem oceanu življenja na nogo privezovati mlinski kamen, ampak želim plavati, četudi se mi bo neskončnost zlovešče smejala in čeprav me bo preteklost vabila v svoje varne pristane.

Zbogom, Odisejeve morske sirene, ne najdete me več na svojih bregovih!

Aljoša Rehar

NASMEJTE SE

V temi kot v rogu je kapitan nenadoma zagledal luč, ki se je bližala njegovi ladji. Signaliziral je: "Spremenite smer za deset stopinj proti desni." Luč mu je z mežikanjem odgovorila: "Spremenite vi smer za deset stopinj proti desni." Kapitan se je ujezil: "Jaz sem kapitan bojne ladje! Takoj spremenite smer!" "Jaz sem pa navaden mornar," je dobil odgovor, "raje se umaknite!" Kapitan je pobesnel: "Z bojno ladjo se nikoli ne umaknem, ne bom spremenil smeri!" In nato je prišel še zadnji odgovor: "Jaz se pa ne morem, ker sem svetilnik!"

Kapitan pridirja h kapitanu čezoceanske ladje: "Kapitan! Kaže, da naša ladja pušča!" "Kako si to ugotovil?" "V bazenu je morski pes!"

"Kaj misliš, koliko je še do zemlje?" vpraša prvi brodolomec drugega. "Tri kilometre." "Imenitno. V katero smer pa?" "Proti dnu."

Velikemu poetu

Zdaj te imenujejo veliki poet.
Ko te že davno ni na svetu.
Danes tvoj obraz visi razpet
med nas, ki opazujemo te brez besed.

Tam pod tvojim spomenikom
zbirajo se modre glave
in razpravljajo o tem,
katere pesmi so "ta prave",
tiste brez popravljanja
in brez primerjave.

Tam, kjer si nekoč privekal
pod neba obok,
so postavili ti slavolok,
kamor hvalnice ti hodi pet
dandanašnji že cel svet.

Pravijo, da tvoja pesem jim stori,
da se oko jim orosi,
da roža v snegu zacveti
in ptič umolkne v spoštovanju,
ker pesem slišijo še v spanju.

Danes zanje mar ti ni,
po vrsti so kopitarji,
ki sodijo življenje ti,
vdirajo v tvoje sanje,
ocenjujejo vetrovom kljubovanje.

Kaj bi dejal ti na vse to?
Bi mar rekel jim tako
– kot pravim jaz?
Da pesnik zase piše,
za dušo – ne za svoj obraz,
da noče, ne potrebuje pomilovanja,
da mu dovolj je poveličevanja
in potrebuje toliko le spoštovanja,
kolikor se ga navadno
človeku vsakemu naklanja.

Glede ljubezni pa
dal si jim spoznati,
da srcu v plamenih
se ne da ukazovati,
udarcem silnim se ne da upreti,
nežne duše morajo za to umreti.

Pa Juliji odrekel nisi se brez boja,
saj globoko v srcu bila je samo tvoja.
Zato sprašujem se,
zakaj o njej zdaj toliko spet govorijo,
ko vsak svojo Julijo
navadno kar doma pustijo.

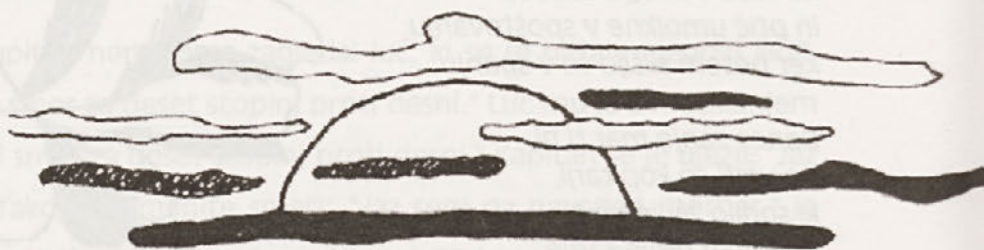
In zdaj je čas,
da ti pustijo spati,
mir morajo odvzeti
spet nazaj ti dati.

A saj sam si
davno že spoznal:
tempora mutantur ...

Ingrid Kovšca

Biti ali ne biti

Le kaj je s tabo, človek?!
Hitiš in tekaš in drviš in
buljiš samo naprej!
Kaj vidiš, človek?
Vidiš prihodnost?
Mar je tako lepa?
Povej mi, bom ali ne bom
imel čas poslušati ptice,
gledati, kako se stare vrbe ob mirni reki globoko
priklanjajo Soncu v pozdrav?
Bom ali ne bom stal ob njej, jo gledal v oči,
z vsem srcem čakal njenega smeha in pozabljal na čas?

Biti ali ne biti je v teh bom ali ne bom.

Pozabljaš, človek.
Pozabljaš, da si ti ustvaril čas,
ne pa on tebe, in odpuščaš mu vsak dan znova,
da te je omejil in zaprl v eno samo dimenzijo – naprej.
Pa veš, kako lepo je bilo, ko si še s prstom kazal na uro in spraševal,
kaj je to, mama, kaj je to ...
Še veš, kaj pomeni lenobno poležavanje na soncu?
Človek, ali še veš, kako žubori potoček?
Še veš, kako pojejo črički?
Kaj je pomlad?
Še veš ...

Biti ali ne biti ...

Povej mi, kaj vidiš. Prosim.

Povej mi, je tam še kdo, ki mi bo znal prisluhnuti,

je tam še kdo, ki bo z menoj zapravljaj ure ob sprehajanju

po neskončnih travnikih, polnih otroško veselih in igrivih žarkov?

Povej mi, prosim.

Biti ali ne biti?

Matej Batič

Ko bi le vedel

Na koncu poti

je ajdova njiva;

bela, neskončna

in brez sredine.

Nekje tam na začetku

sem videl človeka.

jok mu para beli obraz,

solze krvave ajdo rosijo.

Ona molči.

Ko bi le vedel zakaj ...

Ah, ko bi le vedel,

kaj tistega jutra

si sonce želelo

je črnih oblakov.

Ko bi le vedel,

zakaj ajda molči.

Zavidam ti, žolna,

ker kljuješ v drevo,

kjer ni črva.

Prekleta ajda!

Ko bi le vedel ...

David Puc

Moja nočna ptica

*Moja duša se spet smehlja.
Ne sreča.
To je smeh pred jokom.
Krohota, ki zadržuje ihtenje.*

*Nočem,
da bi kdo videl,
da bi kdo vedel.*

*Vdihnem mir, izdihnem jezo.
Vdihnem ljubezen, izdihnem sovražstvo.
Vdihnem življenje, izdihnem smrt.*

*Le še pokončna dama z ravnim hrbtom.
Z očmi upornika, trmastim čelom, ustnicami strasti.
Tista, ki odpre se le ponoči, pod zvezdami.
Sonce preveč slepi.*

Tea Curk

Kanarček

*O čem le poje naš kanarček?
O sreči in ljubezni krili,
poje lepo pesem mi,
da moje se srce topi.*

*Kanarčku odprl kletko sem,
da zunaj bi lahko še lepše pel.
Kar prične močneje gruliti,
da sem ves začuden obnemel.*

*In zapoje mi v slovo,
slovo njegova pesem vzame,
ljubezen pa me več ne gane,
tudi ta me zapusti.*

*To je zadnja pesem bila,
se s kanarčkom je zgubila,
z njim je tud' ljubezen šla,
nič več preveva ne duha.*

Dogajanje na ŠGV v šolskem letu 1997/1998

Tudi letošnje šolsko leto je bilo za dijake naše gimnazije izredno pestro. Poleg obveznega sodelovanja na prireditvah, ki so nam jih celo leto pripravljali profesorji, smo sodelovali in tudi sami organizirali mnogo kulturnih, športnih, dobrodelnih in drugih dejavnosti.

Šolsko leto se je začelo tradicionalno – s sveto mašo, ki jo je vodil koprski škof Metod Pirih v župnijski cerkvi v Vipavi. Prvega septembra pa smo seveda vsi nasmejani in polni energije zakorakali v boj za ocene in seveda znanje. Pristrčno dobrodošlico so doživeli tudi "fazani", ki so jih drugošolci krstili. "Obrede" pa je nekoliko motila burja, ki je "pihanje moke" prvošolcem precej olajšala.

V začetku oktobra je bolj atletsko usmerjen del moške populacije ŠGV sodeloval na področnem ekipnem atletskega prvenstvu v Novi Gorici. Dosegli smo nekaj odličnih posameznih rezultatov, še boljši pa smo bili kot ekipa, saj smo nepričakovano zasedli 3. mesto in prehiteli mnogo šol, ki so vsaj enkrat večje od naše. V oktobru so potekali tudi dnevi duhovnosti – za 1., 3., in 4. letnik v Godoviču, za 2. letnik pa v Vipavskem križu. Pred jesenskimi počitnicami pa so se dijaki 2. in 3. letnika odpravili h koreninam evropske kulture – v Rim. Še prej pa smo imeli športni dan, na katerem smo se lahko odločali med pohodom na Snežnik ali v Rakov Škocjan. Na državnem tekmovanju iz logike pa je Borut Zupančič dosegel 5., Sonja Puc pa 3. mesto.

November je minil predvsem v nabiranju ocen za prvo redovalno konferenco, dijaki in dijakinje 3. letnika pa so se skrbno in zavzeto pripravljali na božično igro. Zato pa je bil december veliko bolj pester. Začel se je z miklavževanjem, ki ga je pripravil 4. letnik. Poleg obdarovanja, ki ga je vodil Miklavž Janez Vodičar, so dijaki in dijakinje 4. letnika pripravili tudi zanimiv zabavni program, ki je prisotne nemalokrat prisilil k smehu. Redovalna konferenca v sredini meseca grudna je ostala v senci predprazničnega vzdušja, ki so ga olepšali tudi tretješolci z premierno uprizoritvijo Meškovega božičnega misterija Henrik, gobavi vitez.

Tik pred prazniki pa so prvo- in drugošolci pripravili tudi božični kviz, na katerem so zmagali dijaki 3. letnika in kratek zabavni program. Dogajanje ta dan pa je zaokrožila božičnica v kapeli. Omeniti je treba, da so decembra po vseh mukah in težavah izšle tudi prve (in ne zadnje) Iskre.

Po decembrskem razburjenju je bil prvi mesec novega leta spet bolj miren. V tem mesecu so sodelovanje v Šolski košarkarski ligi (ŠKL) končali naši fantje. V skupini šestih ekip so zasedli peto mesto z dvema zmagama. Pri tem pa je treba omeniti, da so se kar tri ekipe iz te skupine uvrstile na t. i. Final Four, Sežanci so na njem celo zmagali, košarkarji Šiške so bili drugi, Postojnčani pa četrți. Ob koncu meseca smo imeli tudi športni dan. Večina se je s smučarsko opremo odpravila na Kanin, nekateri pa so se raje odločili za plavanje v Bovcu oz. drsanje na Bledu. Če odštejemo nekaj odrgrnin, bušk in modric so jo smučarji in drsalci dobro odnesli. Med plavalci pa reševanja v stilu Baywatch niso bila potrebna.

Februar je zaznamovala razstava prevodov Svetega pisma v slovenščino na naši šoli in proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Klasično proslavo z recitacijami in pesmimi je popestril pogovor z g. Jurijem Bizjakom, g. Janezom Zupetom in g. Otmarjem Črnilogarjem, ki so pomembno prispevali pri zadnjem prevodu Svetega pisma v slovenščino.

V mesecu marcu smo se spet vsi odpravili na dneve duhovnosti v Godovič oziroma Klanec. Potekala je tudi poskusna matura iz angleškega jezika. Ob koncu meseca pa smo se udeležili DOSP-a v Novi Gorici. Izmed dosežkov bom omenil le 4. mesto v teku na 60 metrov (Aljoša Rehar), 2. mesto v skoku v daljino (Matej Batič), 4. mesto v šahu

(Rok Harej), 1. mesto za prozne literarne prispevke med fanti (Marko Baša) in 1. mesto za poezijo med dekletmi (Ingrid Kovšca). Naši najboljši fiziki pa so se udeležili regijskega tekmovanja v Novi Gorici in dosegli odlične rezultate – eno prvo mesto (Sonja Puc), dve drugi (Marko Ušaj in Miha Mežnar) in eno četrto (Borut Zupančič). Marko Ušaj pa je za udeležbo na državnem fizikalnem tekmovanju prejel tudi pohvalo. Poleg tega pa nas je obiskal tudi apostolski nuncij msgr. Edmond Farhat, dijakinja drugega letnika, Maja Martinuč, pa je pripravila prodajno razstavo poslikav na svili. Ves izkupiček od prodaje je namenila gradnji nove škofijske gimnazije.

Prva polovica meseca aprila je bila spet bolj praznično obarvana. Izšla je druga številka Isker z velikonočno tematiko. Sledila je enodnevna ekskurzija po Gorenjski, na kateri smo si ogledali Tržič, Dovžanovo sotesko in Radovljico. Razveselile so nas tudi

dijakinje tretjega letnika, ki so na državnem tekmovanju iz italijanskega jezika osvojile prvo (Petra Pižent), tretje (Ana Lahajnar) in osmo (Lara Pižent) mesto. Na državnem tekmovanju iz slovenskega jezika pa je Matej Batič dosegel bronasto Anja Kranjc in Mojca Mihelj pa srebrni Cankarjevi priznanji. Naš pevski zbor je sodeloval na dobrodelnem koncertu v Kopru, kjer so poželi navdušen aplavz avditorija. Četrtošolci pa si bomo april zapomnili tudi po nepozabnem maturantskem plesu v Postojni, na katerem smo organizirali tudi srečelov, izkupiček pa namenili za prizadete v Posočju.

Medtem ko se 1., 2., in 3. letnik maja pripravljajo na zaključne boje za ocene, so maturantje iz teh bojev že prišli z dvignjeno glavo (bele zastave ni dvignil nihče). Poleg tega nam za vrat diha tudi matura, ki je do 4. maja že hotela imeti naša poročila z vaj, ki smo jih delali pri fiziki in biologiji, in seminarske naloge za psihologijo. 9. maja pa smo pod njenim pritiskom 150 minut "kvasili" neumnosti v zvezi s komedijami Tartuffe, Matiček se ženi, Za narodov blagor in Revizor. V jubilejnim tridesetem letu izhajanja je izšla tudi jubilejna stota številka Isker, ki jo imate sedaj v rokah.

Na XXXII. državnem srečanju mladih raziskovalcev v Murski Soboti sta našo šolo zastopala Matej Batič in Sonja Puc in zasedla 2. oziroma 3. mesto.

Maturantje bomo s poukom končali že 5. junija, drugi pa se bodo potili še slaba dva tedna. Šolsko leto bomo tudi letos sklenili s pevsko-glasbenim večerom in podelitvijo priznanj in pohval na Zemonu.

Umetniki za terapevtsko skupnost "Srečanje"

Sinji vrh, kraj številnih delovnih srečanj likovnih ustvarjalcev, je bil prizorišče še ene likovne kolonije, a nekoliko drugačne od ostalih. "Umetniki za Karitas" je namreč kolonija humanitarnega značaja. Tokratna je bila organizirana z namenom, da bi izkupiček od prodanih del namenili terapevtski skupnosti "Srečanje" s Kostanjevice pri Novi Gorici.

Želja pomagati tistim mladim, ki želijo zapustiti opoj droge, ozdraveti in najti nov smisel življenja, je na Sinji vrh privabila lepo število likovnih ustvarjalcev. Prvotno se je kolonije nameravalo udeležiti 18 likovnikov iz Slovenije, zamejstva in tudi predstavnica Slovencev po svetu, žal pa nekateri niso mogli priti, vendar so kljub temu svoje delo podarili v ta namen. Med ostalimi so se srečanja udeležili tudi Rado Jerič, Nejč Slapar, Marko Andlovic, Azad Karim, na Sinjem vrhu skoraj napogrešljiva Klementina Golija in Klavdij Tutta. Notranjska umetnika Milena Braniselj in Mišo Starman pa sta prišla le zadnji dan in s seboj prinesla svoje delo.

Rado Jerič, akademski slikar iz Maribora, čigar ime je povezano s številnimi akcijami humanitarnega značaja, je z žarom sreče v očeh pripovedoval: "Da, kolonija kot kolonija. Ena izmed tistih številnih, ki se jih udeležujem, pa vendar nekoliko drugačna. Simpatična. Pri srcu mi je zaradi svojega dobrodelnega namena in gostoljubnosti, ki smo je deležni." Njegovo ustvarjanje že nekaj let zaznamujejo krajinski motivi, ustrezno transponirani in pogojeni s trenutnimi vzgibi okolice. "Tu, na Sinjem vrhu, so ti vzgibi še posebej močni in mislim, da bodo pripomogli h kakšnemu inovativnemu prijemu." Čeprav je bil v tistih dneh pogled na dolino mnogokrat zastrt, je slikar v čudovitem okolju dobil navdih za delo.

Ustvarjanje udeležencev je bilo svobodno, brez predpisane teme, tehnike ali določenega formata in vendar je marsikateremu ustvarjalcu likovno pripoved usmerjalo sporočilo Tedna Karitas "Mladi na razpotju".

Nejč Slapar, ki se trenutno ukvarja s konceptualizmom in mu je najbolj blizu grafična tehnika, je s premišljenim spletom črt ustvaril figuro, ki teži po svetlobi. O sami koloniji je dejal: "Privabila me je njena ideja. Prav zaradi nje bi se je morali udeležiti najboljši avtorji ..."

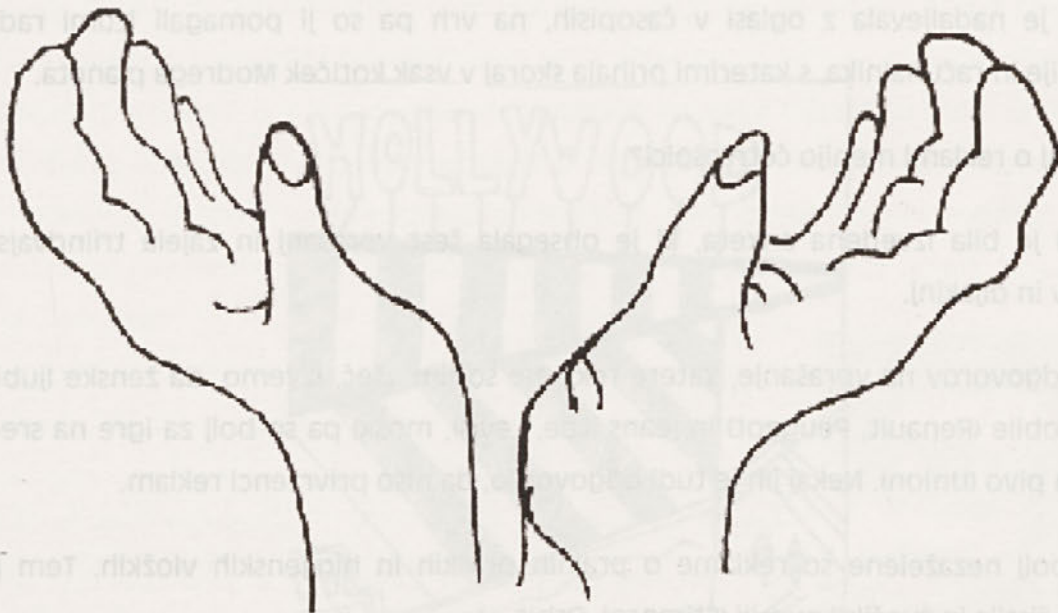
Vipavec Marko Andlovic je zanimivo in likovno prepričljivo upodobil Zgodbo o izgubljenem sinu.

Tudi podoba Babilonskega stolpa zamejskega slikarja Franka Žerjale je nastala kot rezultat razmišljanja o mladih, njihovem pogosto brezciljnem življenju, kaotičnem stanju, v katerem se znajdejo. "Geografsko sem zelo blizu Kostanjevice. Vidim jo z okna svoje hiše. Ob dejstvu, da sem na svoj način skušal pomagati skupnosti "Srečanje", mi bo pogled na ta kraj veliko prijetnejši."

Nastala in podarjena dela bodo najprej razstavljeni na Sinjem vrhu, nato pa bo razstavo gostila Pilonova galerija, drugi večji kraji v Sloveniji in morda tudi v zamejstvu. Možna je rezervacija dela, ki bi ga kdorkoli želel odkupiti.

Umetniki so že odgovorili na klic dobrodelnosti in ljubezni do sočloveka ...

Anamarija Stibilj

Epp

Reklama je danes povsod prisotna. Včasih se nam zdi koristna, ker na seznanja z novostmi, drugič pa nas s svojo vsiljivostjo jezi.

Kaj reklama sploh je?

Po Grahamu Irvinu je reklama "neosebno sporočanje prodajnega sporočila neke osebe ali organizacije strastnim ali potencialnim kupcem, preneseno preko plačanih medijev z namenom, da vpliva na vedenje teh kupcev pri nakupu."

Dr. Starch pa pravi, da je reklama plačan prikaz nekega podjetja z namenom, da neposredno vpliva na ljudsko mišljenje. Kakorkoli že, vemo, da je danes ekonomska propaganda v razcvetu. Sicer pa začetki reklame segajo več tisoč let nazaj, ko so prodajalci s kričanjem ali s posebnimi znamenji in znaki vabili kupce k stojnicam. Sicer pa je propaganda začela plezati proti vrhu z izumom tiska (Gutenberg, 1448). Svoj vzpon je nadaljevala z oglasi v časopisih, na vrh pa so ji pomagali izumi radia, televizije in računalnika, s katerimi prihaja skoraj v vsak kotiček Modrega planeta.

In kaj o reklamah menijo četrtošolci?

Lani je bila izvedena anketa, ki je obsegala šest vprašanj in zajela triindvajset dijakov in dijakinj.

Iz odgovorov na vprašanje, katere reklame so jim všeč, izvemo, da ženske ljubijo avtomobile (Renault, Peugeot) in jeans (Lee, Levis), moški pa so bolj za igre na srečo (3x3) in pivo (Union). Nekaj jih je tudi odgovorilo, da niso privrženci reklam.

Najbolj nezaželene so reklame o pralnih praških in higijenskih vložkih. Tem pa sledijo čistila in žvečilni gumiji (Stimorol, Orbit ...).

Anketiranci so bili enotni pri vprašanju, ali jih med filmom ali oddajo EPP moti, saj so vsi odgovorili pritrdilno. Četrto vprašanje je od naših dijakov in dijakinj zahtevalo, da povejo, kakšna bi morala biti reklama, da bi jim ustrezala. Največkrat se je pri dekletih pojavil pridevnik realna (reklama), sledili pa so mu izvirna, poučna, duhovita. Slednji je najbolj pogost pri fantih, ki pravijo tudi, da bi reklama morala biti tudi zanimiva in primerno dolga.

Na vprašanje, ali nanje vplivajo reklamna sporočila, jih je kar 50% odgovorilo, da ne, kar je glede na to, da vedno več reklam vsebuje subliminalna sporočila, pohvalno.

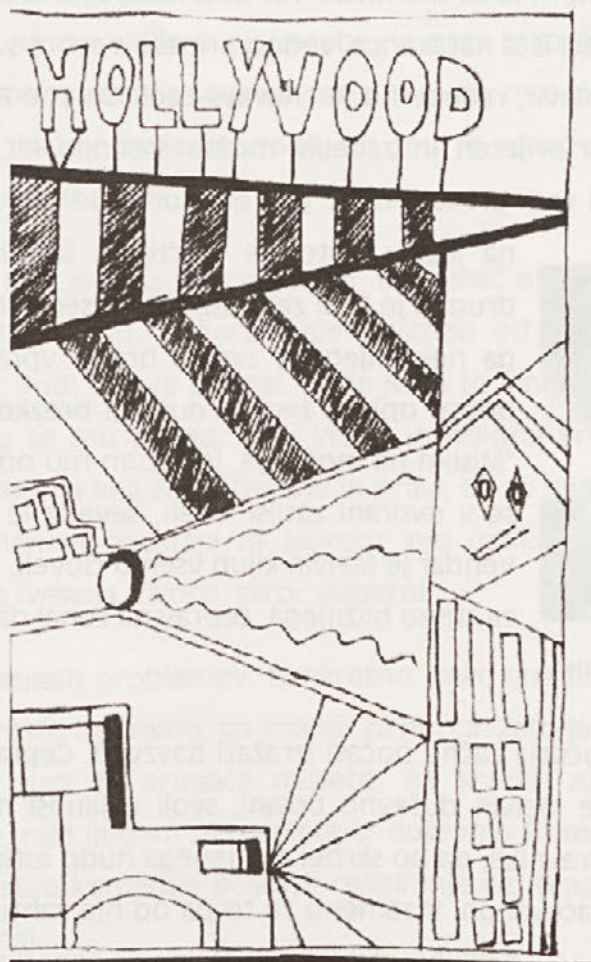
Pri zadnjem vprašanju ankete so morali dijaki in dijakinje povedati svoje mnenje o tem, kakšen bi bil svet brez EPP-ja. Najbolj pogosta oz. zanimiva mnenja so bila:

- ne bi bili tako osveščeni;
- ne bi bilo vrhunskega športa in umetnosti;
- TV-program bi bil slabši oz. ga ne bi bilo;
- svet ne bi bil tak, ker smo preveč vezani na reklame;
- življenje bi bilo enolično.

Tako torej, sošolci.

Za konec pa še majhen nasvet. Stremeti moramo k racionalnemu razmisleku ob vsakem soočenju z reklamo. Ne pustimo se prigovarjanju propagandistov, temveč ohranimo svoje nazore in mišljenje.

Leon Rosa

Bolje ne bo nikoli

As Good As It Gets, 1997

James L. Brooks

Mogoče še malce pod vtisi Titanika sem se odpravila v kino, da vidim, če sta si Jack in Helen res zaslužila zlati kipec (da ne bo pomote, oskarja, ne viktorja). Po dvehurnem sedenju na zelo neudobnih sedežih ajdovske kinodvorane sem med potjo proti domu razmišljala o filmu. Pravzaprav je bil to film, ki je izpolnil vsa moja pričakovanja. Po dolgem času nam je Hollywood spet postregel s filmom, ki ne ponuja le dve do tri urno kopičenje sanj (ki se za večino solzavih duš nikoli ne bodo uresničile, saj Slovenija še zdaleč ni Hollywood, pa še ta obstaja le na filmskih platnih) ali pa do skrajnosti izpopolnjeno znanstveno fantastiko. Pred nami je film v stilu Forresta Gumpa. Film se ponaša z oznako romantična komedija, ki ji zelo specifičen ton daje glavni igralec. Melvin Udall (Jack Nicholson) je čuden, čistunski, ekscentričen, obsesiven nevrotik. No, da poenostavim, ima specifično duševno bolezen, ki se kaže v njegovih dejanjih npr.: roke si umiva z več kosi mila, vedno hodi v isto restavracijo, vedno mu mora streči ista natararica, vedno prinese s seboj svoj plastični pribor itd. Sicer živi sam, igra klavir, njegov hit je "Always Look On The Bright Side Of Life". Na zunaj je videti prav prijeten in zapeljiv možak srednjih let, seveda le dokler ne spregovori, takrat si vsak pri sebi misli: glej ga, norca. Je zelo konkreten, brez dlake

na jeziku, zato ne varčuje s šaljivimi pripombami. Med drugim je tudi zelo uspešen pisec ljubezenskih zgodb, in ko ga neka njegova zvesta bralka vpraša, kako da zna tako dobro opisati žensko dušo, ji brezkompromisno odgovori: "Mislim na moškega, le razum mu odvezamem" (ob tej izjavi se v dvorani zasliši smeh, seveda le v nizki basovski liniji). Vendar je Melvin kljub vsemu človek, ki čuti in mu ni vseeno za stisko bližnjega, čeprav na zunaj daje občutek, da sovraži,

vse kar se giblje in diha.

Svoja notranja občutja začne počasi izražati navzven. Čeprav se zdi povsem noro (ne pozabimo, da je Melvin duševno bolan), svoji najljubši natararici (Helen Hunt) oskrbi zasebnega zdravnika, da bo skrbel za njenega hudo astmatičnega sina, stroške zdravljenja pa bo plačeval on. V zameno za to pa od nje zahteva le, da mu vsak dan postreže zajtrk v njegovi najljubši restavraciji. Helen ga označi za norca (kot bi ga tudi mi, če bi imeli z njim opravka), vendar vseeno sprejme njegovo ponudbo.

Melvin pokaže sočutje tudi do svojega soseda (Greg Kinnear), geja in umetnika, ki so ga oropali in pri tem pošteno pretepli, zaradi stroškov rehabilitacije pa ostane brez vsega. Še teden nazaj sta bila sprta, sedaj pa ga Melvin sprejme v svoje stanovanje, v katero dotlej še ni stopila nobena (razen Melvinova) noga. Melvin vzljubi tudi sosedovega psička Verdella, ki ga je še pred nekaj dnevi vrgel v smeti. Čeprav Melvin z lahkoto pove, kar misli, mu prav vse le ne gre zlahka z jezika. Helen si ne upa izraziti ljubezenskih čustev, ki jih čuti do nje. Zato se zateče po pomoč tudi k svojemu psihiatru, a ga dolga vrsta čakajočih odvrne od tega ter si reče, kaj če bolje ne bo nikoli in pogumno krene v boj. Na vso moč se trudi obnašati se po ustaljenih merilih, ki se jih je dotlej otepal, a pri tem še vedno ohrani veliko mero svoje pristnosti. Ker je brez zavor – reče pač vse, kar mu pride na pamet (oz. jezik) – se mu Helen, ki jo je še pred trenutkom imel v mreži, spet oddalji. To Melvinu in tudi Helen povzroča skrbi. Melvin ve, da je Helen vse, kar si želi, Helen pa po obilici propadlih zmenkov še ni našla pravega. Ob Melvinu je prvič začutila, kaj pomeni res biti ljubljen in sprejet takšen, kot si, a še vedno jo moti Melvinova nepredvidljivost in svojevrstnost, ki izvira iz njegove bolezni. Vendar tudi Helen popustijo zavore, ko od človeka, ki velja za norega, dobi najlepši kompliment. Mnogi vidijo v njej le natarcarico, ki opravlja svojo službo, ne vedo pa, s kakšno ljubeznijo in skrbjo to opravlja, ne vidijo v njej matere, ki se daruje za svojega sina, ne vidijo v njej osebe, ki prav tako čuti, ljubi, ki se kljub lastnim težavam prijazno nasmeji vsakemu gostu. Naj ob tem dodam, da je najlepši kompliment, ki ga je Jack v življenju dobil, ko mu je njegova žena rekla, da je ponosna, da je on oče njenih otrok.

Vloga, v katero sta postavljena Jack in Helen, še zdaleč ni lahka. Jack mora igrati človeka s specifično lastnostjo, ki zaradi nje odstopa od povprečne mase ljudi, človeka, ki je in ni nor. Tudi sam je priznal, da se je za to vlogo temeljito pripravljal, veliko je raziskoval, to se mu pozna, kajti vlogo je odigral vrhunsko, kar pa zanj postaja že kar navada (doma ima že tri Oskarje in pravi, da to ne pomeni, da si ne želi še kakšnega). Tudi Helen ne zaostaja za Jackom, njo odlikujejo predvsem pristno odigrana ženska čustva (veselja, žalosti, skrbi, ljubezni ...).

Film se dotika življenjskih problemov, konkretno, kako ljudje človeka, ki ne ravna kot ostala čreda, preprosto izoliramo, ga imamo za norca. Zato je film sporočilno zelo bogat. Bodite odprti tudi za drugače misleče, ne kratite njihove svobode, ne obsojajte brez razloga, raje ljudem pomagajte iz duševnih in materialnih stisk. Tudi režiser Brooks je za bistvo komedije postavil reagiranje oz. reagiranje na reagiranje (reakcijo ljudi na Melvina).

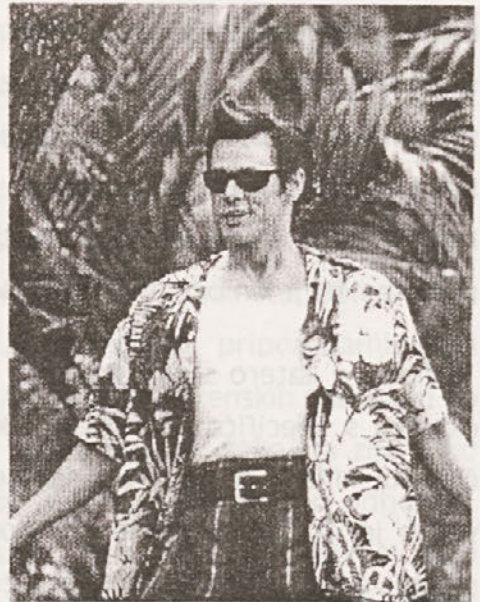
Melvina imamo za norca, v bistvu pa smo mi sami večji norci, kot je on, ker mislimo, da sami nismo nori. Pa smo, s takim načinom življenja, kot ga sedaj živimo, drug drugega spravljamo na rob živčnega zloma. No, da vas do konca ne zamorim, film je lep, za razliko od mnogih hollywoodskih filmov dokaj realen, življenjski in ob njem se lahko tudi nasmejite (sodeč po odzivu publike v dvorani).

Kaj, če bolje ne bo nikoli?

Na to vprašanje naj si odgovori vsak sam. V pomoč vam dajem misel Leibniza, priznanega filozofa, ki trdi, da je naš svet najboljši od vseh svetov, da boljši svet sploh ne more obstajati.

FILMSKA NADALJEVANJA

Ravnokar zapuščamo titanovsko dobo, ki je dosegla vrhunec z letošnjo podelitvijo oskarjev in globoko segla v filmske blagajne. Post festum se je filmski industriji razvila prava zmeda. Filmov, ki Titaniku finančno niti izpod palca na nogi ne morejo pogledati, je ogromno. Ocenjevanje letih bi bilo sedaj preveč pristransko, saj smo v večini še pod vplivom Cameronove nepotopljivosti. Zato se bomo raje spustili v filmsko zgodovino in poiskali kakšno zanimivo temo. Glede na to, da se že šepeta o nadaljevanju Titanika (a se ni Titanik potopil?), se bomo z

našim mikroskopom odpravili na raziskovanje filmskih nadaljevanj, o katerih je sicer bilo že veliko napisanega, a ponavadi le od vsakega posebej, tako da je celoten mozaik težko sestaviti. Gradnji dela mozaika boste priča v naslednjih vrsticah.

Najprej je treba poudariti, da so se filmska nadaljevanja pojavila predvsem zato, ker tudi filmski velikani, kot so Warner Bros, Paramount Pictures, Walt Disney ali MGM in Twentieth century, potrebujejo vir stalnega zaslužka. In kaj je bolj gotova investicija kot nadaljevanja filmov, ki so že uspeli in so se usidrali v zavest množice? Filmarija se preobraža v pravo finančno in poslovodsko vedo, ki si z nadaljevanji prihrani nekaj živcev, saj je lansiranje novih filmov z novimi junaki in novimi

zgodbami v orbito zemeljske globalne vasi pravo herojstvo, ki zahteva pogum in tveganje. Za potrditev so podatki, da je npr. 1/3 filmov, ki je po svetu zaslužila več kot 200 milijonov USD (za obnovo znanja: dolarji so osnovno merilo za uspešnost filmov, ena izmed pogruntavščin amerikanizacije, katere korenine dobite že v Trumanovi doktrini), del kakšnega filmskega nadaljevanja, ali pa da je med petindvajsetimi najbolj dobičkonosnimi filmi v ZDA kar 14 filmskih nadaljevanj.

Pa si pogledjmo nekaj teh filmskih nadaljevanj. Gotovo sodi med najbolj znane James Bond, ki je s svojimi 19 deli in polstoletno prisotnostjo na filmski sceni (mimogrede: a veste, da je za rojstvo bondiade kriva prav hladna vojna, ko so vohuni, kot so Kim Philby ali Oleg Penkowski imeli zlato dobo). Jamesa Bonda so igrali Sean Connery, Timothy Dalton, Roger Moore, George Lazenby in Pierce Brosnan. In mnogi

izmed njih so višek svoje kariere doživeli ravno z angleškim gentlemanom in vohunom njenega veličanstva. Prenekatera fraza ali prizor je postal kulturni in ga najdete tudi v drugih filmih (gotovo poznate Bondovo naslovno glasbo ali obliko naslovov: Jutri nikoli ne umre, Goldeneye, Pogled za ubijanje, Nikoli ne reci nikoli ...). Za parado lepih mladih teles v nanizankah in nadaljevankah devetdesetih (se vam je že kdaj zazdelo, da se po ameriških plažah praži nadpovprečno število

brhkkih mladenk) je tudi kriv James Bond, saj njegova uspešnost in kultnost sloni tudi na široki paleti lepotic (po možnosti še neznanih). Seveda so po MGM-jevem nadaljevanju poskušali mnogi posneti primerne tekmeca, a jim doslej še ni uspelo. Taki so npr. Svetnik z Valom Kilmerjem, Šakal z Bruceom Willisom, Spielbergov Mirovnik z Georgeom Cloonyjem in Nicole Kidman ali Misija: Nemogoče s Tomom Cruisom.

Pustimo kraljičinemu vohunu, da si oddahne, in se spomnimo še na druga nadaljevanja. Vojna zvezd je s svojimi nadaljevanji, kot so Jedijska vrnitev ali Imperij tudi ena najuspešnejših trilogij. Niso pa Vojne zvezd dale filmskemu odru nobenega vidnejšega igralca, ki bi ga bilo treba kovati med zvezde. Je pa zato npr. Indiana Jones – pustolovec svetovnega kova pomagal Harrisonu Fordu do statusa zvezde, ki se ga še danes tesno drži (Begunec, Air Force One ...), Mad Max je podpržal roko Melu

Gibsonu, ki je dobesedno pobesnel tudi kasneje, saj je posnel cel ešalon uspešnih filmov in tudi nadaljevanj, kot so Smrtonosno orožje, Braveheart, Maverick ali Odkupnina; Sam doma Macauleyu Culkinu, Cameronov Terminator Arnoldu Schwarzenegerju, Eddieyu Murphyju Beverly Hills Cop in 48 ur, Jimu Carreyu Ace Ventura, Sigourney Weaver Osmi potnik, ki se je z neuničljivo Sigourney že dvakrat neuspešno boril in enkrat celo sparil z nadaljevanji, je do slave prišel tudi Sylvester Stallone v treh nadaljevanjih Ramba in petih nadaljevanjih nepremagljivega italijanskega boksarja Rockyja, pa Bruce Willis v Umri pokončno, kamor je priletel naravnost iz nanizanke Črno&belo (s Cybil Shepherd), Michael J. Fox v Vrnitev v prihodnost. Nadaljevanja, ki so svojim igralcem nadaljnjo pot celo zavrla, pa so Napihnjenci (Charlie Sheen), Glej, kdo se oglašča (John Travolta, ki pa se je uspešno vrnil med zvezde s Šundom, Phenomenom, Face off ...), Mladi revolveraši (Emilio Estevez), Robocop, Jurski park (Izgubljeni svet je drugi del), Ninja želve, Trije možje in zibka (Tom Selleck).

Med zelo znanimi nadaljevanji naj omenim še Krik (Neve Campbell, Drew Barrymore, Courtney Cox), Batmana, Bruce Leeja, Tarzana, Bud Spencerja s Terenceom Hillom, Botre (epska gangsterska trilogija z Marlonom Brandom, Al Pacinom in Andyem Garcio), Supermana, Petek trinajsti, Stan in Olio, filmi Charlieja Chaplina in končno tudi Mr. Beana in Poletje v školjki, Hitrost (Sandra Bullock, Keanu Reeves, Jason Patrick), Policijsko akademijo, filme Jerryja Lewisa in Deana Martina. Mnogi igralci, kot so npr. John Wayne, Clint Eastwood in mnogi že zgoraj omenjeni, so filmska nadaljevanja ustvarjali s tipičnimi vlogami, kot so kavbojci, neizprosni policaji, negativneži (Jack Nicholson) itn. Zanimive teme za mnoga nadaljevanja so tudi Frankenstein, Sherlock Holmes z Arsenom Lupinom, Hamlet (tudi Mel Gibson), Romeo in Julija (spomnite se na Leonarda Di Capria in Claire Danes), Zorro (nazadnje Antonio Banderas). Don Juan (Johnny Deep, Marlon Brando), Casanova, nacizem, komunizem, džankiji in celo partizani. Skratka, vse, kar diši po posebnosti, je varna investicija in obljublja dobre žetve tudi v tretjem tisočletju. Omenimo še nekaj filmov, ki kar kričijo po nadaljevanjih, a so ovira igralci, ki nočejo igrati v nadaljevanjih: Pretty woman z Julio Roberts in Richardom Gerejem), Bodyguard

(Whitney Houston, Kevin Costner), Prvinski nagon (Sharon Stone, ups), Forrest Gump (Tom Hanks), Top Gun (Tom Cruise) in še in še. Mislim, da bo naštevanja zadosti.

Opazili smo torej, da imajo filmske hiše rade in tudi posredujejo filmska nadaljevanja, saj z njimi največ zaslužijo tako one kot igralci. Poleg tega z nadaljevanji ustvarjajo filmske zvezde, kar je tudi dobra naložba, saj kljub večjim honorarjem zvezde prispevajo največ h končnemu dobičku. Na drugi strani pa z nadaljevanji ustvarjajo nam (množici) fiktivne in idealne junake, ki nam jih v sedanjem času primanjkuje, saj nimamo več "borcev", kot so princesa Diana, mati Terezija, Gandhi, King ali pa Che Guevara in podobni. Filmska nadaljevanja nas bašejo z ideali in kulturi, kar lahko vidite že na domači ulici, kjer se mularija ne igra več Nemce in partizane ali policaje in lopove, ampak se igra Tarzana, marince, Batmana in druge. Samo predočite si sliko s pusta izpred desetih let ali pa današnjo maškarado. Prejšnji petelini, medvedki in kmetje so se po Kafkovo preobrazili v majhne kavbojce, Batmančke, Zorrote itn. Pestre ljudske maske, kot so laufarji, Zeleni Juriji obstajajo le še v glavah etnologov in starejših občanov ter morda v pesmih preminulih pesnikov in Magnifica. Ker pa smo spet pri globalizaciji sveta, pri zlivanju celega sveta v eno samo kulturo – svetovno kulturo z že znanimi svetovnimi nazori. Pa to ni nič slabega, le nova stopnja razvoja človeštva, zato se vam ni treba otepati filmskih junakov v svojih domišljjskih potovanjih, tik preden zaspate, saj se moški svet očitno še ne misli otresti svojih športnih idolov. Pa lepo spite!

GLASBENI UTRINKI

V zadnjem času je v slovenskih glasbenih vodah čutiti težnje po vnovični vzpostavitvi jugoslovanske glasbe, ki je v polpretekli zgodovini bila ena izmed najvidnejših indikatorjev zlivanja južnih slovanskih narodov v eno monokulturno državo. Te težnje se odražajo v skupnih projektih, kot so slo-cro pop festi, slo-cro

BAJAGA

paketi, poskusi koncertov s predstavniki iz vseh bivših jugoslovanskih republik (politično mnogokrat ovirani), Balkan parties in še in še. V končni fazi so hrvaški in drugi izvajalci iz ex Jugoslavije še vedno velik del našega glasbenega tržišča (Latino, Severina, ET, Parni valjak, Prijavo kazalište, Oliver Dragojevič ...) in nič ne kaže, da bi se v tej smeri kaj spremenilo. Lep del mladine oz. glasbene publike torej noče pozabiti na "jugo kulturo", če jo smem tako imenovati, ki se je

izoblikovala v zadnjih petdesetih letih in močno zaznamovala svet naših staršev. Postala je del "mistične Jugoslavije", ki se je mnogi spominjajo z nostalgijo. Pa pustimo nostalgijo in pogledjmo ostale dogodke v slovenski popularni glasbi.

Zagotovo je tudi letos bil viden izbor slovenske pesmi za evrovizijo: zmagala je Resnikova "Naj bogovi slišijo", katere melodijo ste slišali že v njegovi "Ko vrbe jokajo". Kakorkoli, ob šibki konkurenci Regine, G. Rijavca, Magnifica, Obvezne smeri, Darje Švajger in drugih je morda res bila najboljša. Televoting in voditeljica izbora M. Mavec pa sta zgodbi zase. Končale so se tudi druge prireditve in podelitve (viktorja za glasbeno skupino oziroma popevko je dobila Simona Weiss, podelitev zlatih petelinov ...). Med vidnejšimi in uspešnejšimi domačimi skupinami so v letu 1997 bile Rok'n'band, Tinkara Kovač (Ne odhajaj, poletje), Avia band (Rdeči šal), Faraoni (Srečna; Kar je res, je res), Chateau (Solzice), Vlado Kreslin (Zvezdice bele, Pikapolonica), Aleksander Mežek (Naša ladja), Vili Resnik (Ko vrbe jokajo, Tvoja pesem), Čuki (Zobar), Wellblott (Tam si ti), Pero Lovšin in drugi. V letu 1998 je treba omeniti Zmelkoov s Srebrno, ki pa ni niti zdaleč tako dobra kot Čiko Pajo in Pako, s katero so se iz primorske prelevili v vseslovensko skupino, Magnifica z glasbo iz Stereotipa in Silvijo, Ali Ena (Fleten par), Adija Smolarja z Jaz sem nor in seveda comeback Simone

Weiss, Helene Blagne, Andreja Šifrerja, Tomaža Domicelja in drugih. Pankrtom je z odkritjem spominske plošče in izdajo zbranih del bila odkazana zaslužena čast. Del slovenske scene sestavljajo seveda tudi Power dancers, Sendi, Res Nullius, Dominik Kozarič, Miran Rudan (Cvetje&vrtovi), zahajajoči Pop designovci in Čuki (Hozentregarji).

Izvajalcev in skupin je še veliko, še posebej zato, ker v zadnjih letih rasejo kot gobe po dežju. Pomemben pa je prispevek romskih šukar k etno glasbi s slovenskega ozemlja, kot zanimivost naj vam povem, da v vodiču po svetovni glasbi (t. i. World Music) predstavljajo Slovenijo ravno skupine, kot so šukar, Avseniki, Trinajsto prase, zakonski par Terlep in Beltinška banda. Na tem mestu bomo skočili iz Slovenije v mednarodne vode, kjer se z vsakim dnem bolj uveljavlja "world music", glasba in zvoki s celega sveta, ki z razlimi modernimi dodatki ohranja ogromno svetovno dediščino starejših glasbenih ustvarjanj iz Afrike, Azije, obeh Amerik, Avstralije in Oceanije, Evrope. Logično je, da imajo najvidnejšo vlogo predeli, kjer se je tradicionalna kultura ohranila najdlje.

Na drugi strani pa imate danes izrazito moderno glasbeno strujo, subkulturo devetdesetih, ki je pohodila techno in se trdno zasedla predvsem v ZDA in Evropi. Govora je o rave-u, ki po svetu organizira tudi večdnevne koncerte oziroma prireditve, na katerih mnogi zdržijo s pomočjo nelegalnih pripomočkov. Na takih prireditvah, ki ste jim lahko pogosto pričala tudi v Sloveniji (Ambasada Gavioli), pogosto gostujejo DJ-ji iz raznih držav. Poleg teh novih pojavov seveda še vedno obstajajo tudi prejšnja: HC, rock, metal, trash, rap idr. Ker je pop-rock struja najbolj

ROLLING STONES

popularna in množična, se bomo omejili nanjo. V njej se zadnje čase s popom in rockom prelivajo rap, elementi "world music" in novi punk. Znova smo pričala britanski ekspanziji, ki so jo sprožile muha enodnevnica Spice Girls, potem Oasis, The Verve (Drugs don't work), Chumbawamba in drugi. Na svetovni vrh so se vrnili Rolling Stones z Bridges to Babilon, Janet Jackson z Velvet rope, Madonna z Evito in Ray of light, Bryan Adams z MTV unplugged. Pearl Jam ohranja grunge, ki ga je

smrt K. Cobaina in razpad Nirvane usodno prizadel. Med filmsko glasbo kraljuje Titanik z oskarjevko Celine Dion, ki ji daleč zadaj sledijo glasba iz Jamesa Bonda in Men in black, Sedem let v Tibetu in seveda slečenih Full monty. Skandinavijo branijo Aqua, ki pa so navdušili predvsem osnovnošolce. Med popularnejšimi so še Hanson z MMM

Bop, Toni Braxton, Gina G, Backstreet Boys, (ki so začuda preživeli dobo skupin alias Take That, East 17, Boyzone), Fugees, No Doubt, Bell Book&Candle (Rescue me), Miles Robert (23 am), Eros Ramazotti, Metalica (Reload), Vanessa Mae – čudežna violinistka (Storm), Jewel (Pieces of you), Puff Daddy, No Mercy (My promise) in drugi.

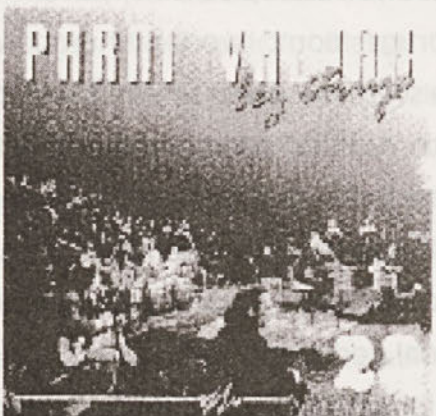
Kljub vsej tej poplavi sodobne glasbe pa se človek še najbolj oddahne na kakšnem koncertu klasične glasbe, kot je bil npr. koncert Tria Luwigana in Norine Radovan (sopranistka) na dvorcu Zemono. K vzdušju prispevajo tako enkratni ambient dvorca kot tišina in nemnožičnost: na koncertu najbrž ni bilo več kot trideset ljudi. Ravno ta občutek obrobnosti in zatona ti daje občutek, da si del nečesa, da prisostvuješ glasbi, ki so jo poslušali stoletja in jo je 20. stoletje zapostavilo oziroma postavilo v koš t. i. elitistične kulture in skupaj z njo na predverje smetišča zgodovine in človeštva. Čisti, brezšumni zvoki ti v dušo rišejo nežne oblike domišljije, vstopajo vate nežno in neprisiljeno, v njih ni čutiti komercialnosti sodobne glasbe, ki se je specializirala za območja pod pasom in poudarja divjo čutnost z neomejenim kreditom uživanja. Na koncu se le še vprašaš, kaj ti da preživeta noč v kakšnem disku, se ob odgovoru zmraziš in se odpraviš v nov dan.

BACKSTREET BOYS

DION, CELINE

PARNI VALJAK

PUFF DADDY & THE

Ne vem, kaj me radosti

... All we need is just a little patience.

(G'N'R)

Nekoč pred davnimi časi je za osmimi gorami in enajstimi rekami v razkošni palači živel mogočen kralj. Ta kralj je imel hčer edinko, ki je bila najlepša med vsemi princesami daleč naokrog. Njen oče je bil zelo ponosen nanjo in živela sta v slogi in zadovoljstvu.

Nekega dne pa je prišla princesa k očetu in mu predočila pretresljivo dejstvo: Zaljubila se je v mladega in postavnega sužnja, ki je bil njen telesni stražar, in se hoče poročiti z njim. Kralj je bil prestresen in je najprej hotel potencialnega zeta takoj obglaviti, vendar mu je hči zagrozila s samomorom. Kralj pa ni obupal in je v razglasu obljubil pol kraljestva tistemu, ki lahko ozdravi princeso njenega nenaravnega nagnjenja. In v palačo so se z vseh strani kraljestva začele zgrinjati trume zdravnikov, psihoterapevtov, hipnotizerjev, gurujev in bioenergetikov, ki so poskušali srečo pri princesi – vendar vse zaman. Dekle je ostalo neomajno v svoji odločitvi.

Ko pa je kralja že zgrabila panika (saj veste: le kaj bodo rekli sosedge?) je k njemu pristopil še dvorni norec. Takole mu je svetoval: "Obljubi princesi, da boš dovolil poroko, vendar mora prej preživeti s svojim izvoljencem en mesec v najtesnejši celici grajskih ječ." Obupani kralj je ubogal njegov nasvet (tudi mlada dva se seveda nista upirala) in tako sta se suženj in princesa zaprla v grajsko klet. Kralj je napeto čakal rezultate.

Že čez en teden privihra princesa iz kleti in kriči: "Spravite mi tega človeka izpred oči! Ne vem, kaj sem videla na njem!" Kralj je bil navdušen in dvorni norec je postal modri in spoštovani vladar polovice kraljestva. Tudi princesa se je poročila s princem (kot se spodobi in je za princeso pravično) in srečno sta živela do konca svojih dni. Kaj se je zgodilo s sužnjem, pravljica obzirno zamołči.

Nekaj pa je gotovo: Že od prvih boječih poskusov praskanja pa papirju so literati jako radi zapirali svoje junake v tesne prostore in proučevali njihove reakcije na stanje "žive zakopanosti". Ta manira se v literaturi vleče od Sofokleja (Antigona) preko Danteja (Pekel) do Sartra (Zaprta vrata), njen odblesk pa lahko zasledimo v sodobnih televizijskih nanizankah (Murphy Brown, Prijatelji, Cosby show in podobni kulturni biseri s katerimi nas obilno posipa POP TV), ko se vsakih pet minut kak junak znajde

ujet v pokvarjenem dvigalu. Je že tako, da v zaprtih prostorih hitro naraste tlak in "vsak drug bi rad preskusil moč". In že smo priče divjim prepirom, "odbitim" filozofskim disputam in strastnim ljubezenskim zgodbam, ki se v naravnih pogojih skoraj ne bi mogle zgoditi. To preprosto zakonitost v svojem prvencu "Mich wundert, das ich so frohlich bin" (nastal leta 1948) izkorišča tudi popularni avstrijski pisatelj Johannes Mario Simmel.

Roman (po zvrsti bi ga lahko položili nekam na sredo med kriminalke, vojne romane in poljudno-filozofska dela) ne more skrivati svojega tematskega sorodstva s (štiri leta prej izvaljenimi) Sartrovimi Zaprtimi vrati. Pomembna razlika je morda le v tem, da se je - za razliko od francoskega duhovnega velikana - Simmel potrudil postaviti svojo zgodbo v vsaj približno realen in življenjski dogajalni prostor in čas. Dogajalni čas predstavlja obdobje, za katerega smo mislili, da spada že v zgodovinski učbenik, vendar zadnje čase doživlja pravo renesanso - druga svetovna vojna. Natančneje: konec marca 1945. Dogajalni prostor je Dunaj (Avstrija), ki se mu tiste dni z vzhoda bliža "rdeči valjar", z druge strani pa ga obilno blagoslavljajo ameriški bombniki.

Bombniki torej blagoslavljajo mesto. Ena izmed bomb pade tudi na neko hišo, v katere klet se je pred zračnim napadom zateklo sedem (oz. osem) ljudi. Hiša se zruši nad vhodom v klet in jih pod sabo žive pokoplje. Therese Reimann, dostojanstveno gospo srednjih let, Walterja Schroederja, znanstvenika, ki poskuša izumiti čudežno orožje - rešitev za izdihujoči nacistični rajh, Roberta Faberja, dezertiranega vojaka Wehrmachta, Susane Reimenschmied, mlado igralko (da, mili otroci, prav imate: z njo in vojakom se zgodi natanko tisto, kar predvidevate), Reinhold Gontard, zapiti katoliški duhovnik (povsem fiktivni literarni lik - saj vsi vemo, da takih primerkov v resničnosti sploh ni), sedemletno deklico Evi Wagner in njeno mamo Anno, ki je tik pred drugim porodom (tu je razlaga za tistih "sedem oziroma osem ljudi - pod vplivom različnih mnenj, filozofij in ideologij nisem popolnoma prepričan ali lahko devetmesečnemu zarodku priznamo status polnopravne osebe). Le-ti se hitro organizirajo ter začnejo kopati predor proti sosedni kleti, od koder prodirajo tudi reševalci - in nekaj časa se zdi, da bo njihovega ujetništva v kratkem konec. Junaki se pogovarjajo in po malem filozofirajo o življenju, smrti in o dobrem in zlem. Pri tem jim "pomaga" tudi sam pripovedovalec, ki v zgodbo od časa do časa vtakne kak globokoumen (in rahlo ironičen) sestavek o času, ki teče ponoči drugače kot podnevi; o smrti, ki je drugačna za gospo Reimann, kot za Walterja Schroederja, pa o bombi, ki je povzročila stisko ujetih oseb ...

Kmalu pa se začne situacija zapletati. V klet začne vdirati voda iz razbitih cevi in počasi, a vztrajno zaliva prostor (podoben špas z dvigajočo vodo sem pred kratkim videl v nekem filmu, ki se mu trenutno ne spomnim naslova). Predor, ki ga kopljejo, se zruši in skoraj pokoplje vse tri moške. In tedaj začne znanstvenik Schroeder propagirati svojo "rešitev". V kleti je cel kup posod z bencinom, s katerimi bi se dalo razstreliti zid, ki jih loči od sosednje kleti. Ostale "kletne podgane" se ne razveselijo ravno ob misli na goreči bencin v zaprtem prostoru in ga odločno zavrnejo. Toda vrli predstavnik sveta znanosti se na da kar tako. Ponoči se splazi v predor in začne s pripravami na miniranje. A ko že prižiga zažigalno vrvico, ga zaloti Robert Faber. In ker samozvani miner noče odnehati, ostane vojaku le ena možnost ...

Je ravnal prav? Je bila to res edina možnost? Zasluži kazen? Vprašanja za "dan potem" ko hočejo za dejanji priti na svoj račun še besede. Pisatelj poda odgovor že v uvodu romana: Za vse je bila kriva vojna. Ta je v junakih ubila potrpljenje, razumevanje in čut za skupnost. In ko so odšli v klet – in ko je padla usodna bomba, se niso zmogli otresti spomina na nori svet "tam zgoraj" – vojna je v tišini kleti divjala naprej v njihovih srcih. Svoje je naredilo tudi okolje, ki je le preveč spominjalo na grobnico ("Ali smo zdaj mrtvi?" vpraša Evi), da bi se ljudje, ki so leta in mesece živeli v senci grozeče pogube, lahko počutili sproščene. In končno je prišlo še usodno sesutje predora, ki je kruto ubilo naraščajoče upanje po skorajšnji rešitvi. Situacija je bila pa ena tistih, v katerih so ljudje prisiljeni dati najboljše (ali najslabše) od sebe – ko morajo pokazati "iz kakšnega testa so".

Čeprav se Simmel ne izogiba moraliziranju, mu moramo vendar priznati, da ni v celem romanu niti enkrat zapadel "sorealističnemu" črnobelemu slikanju oseb. Vsi njegovi liki so resnični "ljudje z ulice" s svojimi vrlinami in napakami – in ko jih tragedija končno zdrami iz otopelosti, se vsi složno "zagrebejo" za rešitev svojega sojetnika. Ko krampi reševalcev končno odprejo izhod iz kleti, rešijo iz nje boljše ljudi od tistih, ki so se pred dvema dnevoma zatekli vanjo. In čeprav se moramo namesto s happy endom hollywoodskega tipa (le-tega prepreči mimoidoči "dobrohotni tepec", ki se hoče iti detektiva) zadovoljiti le z močno humanim dejanjem (taistega "tepca") in odprtim koncem (pri katerem ne vemo točno ali se smejeti ali si brisati solze), bralec ob knjigi zagotovo ne bo občutil svetobolja. Morda le spoznanje, kako resnični so tudi v vsakdanjem življenju verzi, s katerimi se konča roman:

Ne vem, kdo sem

in kam naj grem.

Ne vem, kam vodijo poti.

Ne vem, kaj me radosti.

Martin Valič

Godbe

... redek vzorec nezateženega pisanja ...

Edo Torkar

Savli je dober športnik, najboljši v svojem razredu. V večini športov je neprekosljiv in temu primeren je tudi njegov položaj v družbi. Kokošji del ženskega sveta leta okrog njega kot muhe okrog medu. Usrane reve, ki si želijo biti take kot on, pa sestavljajo obvezni del njegovega spremstva. Kdor v njegovem razredu ni v tem krogu, je "marginalec", nepriljubljen samostojnež. Iz zgodbe bi Miha Mazzini naredil zanimivo, zelo verjetno, odbito štorijo. Najbrž ste že slišali zanj. Preživlja se kot pisec, ocenjevalec elektronskih knjig pri Pc&mediji. In še kaj bi se našlo. Tokrat nas bo zanimalo predvsem njegovo pisateljsko delo. Leta 1989 je v samozaložbi izdal zbrko (in hkrati zbirko) zgodb, imenovano Godbe. Zbirko zato, ker je v njej zbranih več zgodb, zbrko pa zato, ker imajo med seboj ravno toliko povezave, kot so jih imeli odlomki ameriške zgodovine v Forrest Gumpu – torej nič. Nase naš to delo opozarja že s samo naslovnico, kjer nas prikazane razvojne stopnje človek spomnijo oziroma opomnijo na to, da smo le del kolesja, ki se zopet vrača na izhodiščno mesto. V prikazu bi marsikdo začutil pesimistično nakazovanje na nazadovanje človekovega razvoja, ki naj bi se začelo z 20. stoletjem. Kakorkoli, vrnimo se raje k desetim zgodbam v zbirki Godbe.

Nekatere so kratke, nekatere dolge; posegajo na različna področja življenja. Skupno jim je le eno: na tragikomičen in preprost način opisujejo povsem vsakdanje dogodke današnje družbe, in se tu pa tam spotaknejo ob kakšno zablodo ali navado. Naj vas opozorim, da je v skladu s preprostim slogom tudi preprosto besedišče, katerega del so danes tudi kletvice. Toda ne se zaradi njih odpovedati branju. Zgodbe so, kot že rečeno, med seboj nepovezane in zato odlične za popoldanske lenuhe, ki ne marajo dolgih limonadastih zgodb (če pogledate na TV spored, boste našli dovolj zglednih primerov), a se vseeno radi pozabavajo ob kakšni kratki in spodobno napisani štoriji (če so vam všeč štorije in baldorije Iztoka Mlakarja ali pa

Smolarjeve pesmi, vam bo všeč tudi Mazzini). Sedaj pa nekaj drobtinic iz zbirke, da boste spoznali, kaj zamujate, če je še niste vzeli v roke.

V zgodbi Zamzak&Noe s podnaslovom: "Ste se kdaj vprašali, zakaj še nikoli niste videli Zamzaka?" boste priča namišljeni Noetovi potezi, ki diši po vsemogočnosti. Noe namreč zavrne Zamzaka – neko živalsko vrsto, ki prepozno zve za poziv in zato zamudi vkrcanje. In ker s seboj nima ženske predstavnice svoje vrste, mu Noe pokaže fige in zgodba se konča. Za Zamzaka se kolo zgodovine konča. Zamzakove zgodbe ni težko prenesti v moderno življenje: kolikokrat niste smeli na gledališko predstavo, ker ste pozabili denar doma, kolikokrat ... V drugi zgodbi z naslovom "Good Rockin' Tonight" boste lahko zvedeli, kaj je storil urejen družinski oče, moralno in visoko kultiviran štiridesetletnik, ki sredi vzcvetele pomladi najde na pločniku škatlico kondomov. Da vam malo potolažim radovednost: ni ravno nedolžen kot kak Forrest Gump.

Mazzini se v "Prošnjji", sedmi zgodbi, posveti vnašalcu podatkov v centralni policijski računalnik, ki sklene očistiti grehe sveta. Zgodba je napisana v obliki prošnje, ki jo napiše vnašalčeva žena, ker je navkljub svojemu zapečkarstvu in nezavednemu podpiranju mačizma opazila, da se je njen mož namenil svet očiščevati greha s čisto posebno in njej nadvse neprijetno metodo. Kot vnašalec podatkov namreč zve za marsikateri prekršek sodeželanov, zato le-te uporabi, da od moških za odpustek izsili kakšen bankovec, ženske pa se za katarzo uležejo v posteljo. Vas zanima, kaj njegovih ženi ni všeč? Ne to, da jo vara, ne to, da se mu je zrolalo, ampak to, da si nekatere ženske lahko priskrbijo odpustek in nebesa samo na račun svojih teles. No comment.

Podobne elemente fantastičnosti najdemo tudi v zgodbi "Domačijskost", kjer se mlad angleški popotnik potepa po slovenski Štajerski. Ko pride v neko zapuščeno vas, se odpravi na avtobusno postajo in v strahu čaka na bus. Fant si zaradi grozljivosti spokojne okolice niti na stranišče ne upa iti. Kar naenkrat pa se pojavi neka prijazna stara ženica, ki mu s kretnjami nakaže, da bo že ona ustavila bus, če bo prišel tačas, ko bo on na stranišču v njeni hiši. Mladenič se odpravi noter in se nikoli več ne pojavi, ker ga je starka s pomočjo skritega vzvoda spustila na dno štrbunka. Za njim ostane le še vodič: "Yugoslavian easily". Konec zgodbe predstavlja članek v časopisu, ki nas obvešča, da je nagrado za največji donos na njivi v okolišu dosegla ravno "naša" Štajerka, ki je ob prejemu nagrade izjavila, da zemlja zahteva celega človeka. Ob taki zgodbi bi Douglas Adams napisal Štoparski vodnik po Štajerski.

Zelo aktualna pa je zgodba o sivem sokolu Egonu P., ki je svoje ime dobil zaradi svojega velikega ega. V vsem svojem frajerstvu in želji po tem, da bi ga opazili sredi služenja vojaškega roka, si dovoli izstopiti iz čete JLA in nahruliti mimoidoče punkerje z znanim napevom: "I was a punk before you" samo zato, da bi ga le-ti opazili in da bi hkrati izzval četovodjo – največjega Tartuffa v vsej kasarni. Toda desetar, od katerega pričakuje kazen, mu reče: "Bio si u pravu, što si po..... na one životinje. I mene dovode do ludila. Sve bi jih dao streljati!" Zakaj naj bi bila ta zgodba aktualna? Samo ozrite se okoli sebe, pa boste našli na ducate posameznikov, ki nastavljajo svoje vabe navadni raji, da bi se le-ta nanje prijela in s tem izpostavila njihovo protitočnost, njihovo bizarnost in nadpovprečnost. Do problema pride takrat, ko raja ne razume fore: v vsakem primeru se mora frajer vsrkati v povprečje ali pa prečiti mejo legalnosti.

Skratka, Mazzini se v svoji zbirki zgodb dotika vseh mogočih vsakdanjih dilem in težav, ki se naberejo v modernem človeku: od želje po izstopanju iz črede do zaznamovanosti s polpreteklim sistemom v mešanici z novodobno amerikanizacijo. Vse skupaj pa je začinjeno s kančkom tragikomične fantastike. Zbirko je kratko in jedrnato predstavil Ibro Hadžipuzić: "Svašta!"

SAJ NI TAKO SLABO, KOT ZGLEDA

V srednješolskih letih na novogoriški gimnaziji sem, kot vsi dijaki, obiskovala abonmajske predstave Primorskega dramskega gledališča. Na vseh dvajset predstav, kolikor sem jih (mislim) videla v štirih dijaških letih, nimam preveč lepih spominov. Kot dobre se spominjam igre "Dolgega dneva potovanje v noč", "Češnjev vrt" in morda še nekaterih. Če pa pomislim na veseloigre, oziroma komedije, se spominjam pogostega občutka razočaranja – nad tem, da se velikokrat nisem mogla sproščeno nasmejati. Spominjam se, da so se igralci trudili, uporabljali razne, velikokrat dokaj prostaške vice ... In prav to je tisto, kar me je motilo. Takim stvarjem se še vedno ne morem nasmejati. Vem, da so nekatere stvari v človeškem življenju, ki so lahko smešne, vendar jih ne smemo poteptati in narediti nizkotne.

Po mnogih letih sem se letos opogumila in si omislila gledališki abonma. Ne morem reči, da danes ob vseh gledaliških predstavah uživam, sem pa starejša in imam debelejšo kožo (ne pravim, da je to dobro). Kot nekaj posebnega pa sem doživela tri enodejanke z naslovom "Ni tako slabo, kot izgleda" v izvedbi že znanega PDG. Delo obravnava psihično, oziroma telesno prizadete ljudi v našem, mnogokrat neprizadetem svetu.

Po prvih minutah osuplosti in nelagodja sem se lahko nasmejela situacijam, ki bi se mi v vsakdanjem življenju zdele prej vredne sočutja in pomilovanja kot smeha. Vzgajali so nas namreč tako, da verjamemo, kako so ljudje s telesno hibo omejeni in manj sposobni od nas ... Zato moramo biti do njih taktini in sočutni, kajti, če se smejemo v njihovi družbi in včasih tudi na njihov račun pomeni, da se jim posmehujemo. Prav zaradi tega nauka mi je bilo ob smešnih situacijah v katerih so se znašli odrski junaki, neprijetno. Čeprav jih odrska uprizoritev ni poniževala, sem še vedno čutila zavoro – ne spodobi se smejati.

Sčasoma pa se mi je odprlo – ne gre za posmehovanje, ampak sprejemanje. Pozitiven in odprt odnos je veliko boljši od sočutnega: "Ti pa tega ne zmoreš," s katerim se pogosto otresamo neprijetnih situacij. Tudi jaz marsičesa ne zmorem in šele, ko lahko rečem, da le ni tako slabo, kot se zdi, ter se sproščeno nasmejim, nisem več handikapirana.

Matejka Fajdiga

VELIKA NOČ V POSOČJU

"Tedaj se je zagrinjalo v templju pretrgalo na dvoje od vrha do tal. Zemlja se je stresla in skale so se razpočile" (Mt 27,51-52).

Takšno je bilo stanje ne le ob Kristusovi smrti okoli leta 30, ampak tudi na veliko noč 1998 ob 12⁵⁵. Ob tem času in na ta dan s(m)o bili večinoma zbrani ob svečanem velikonočnem kosilu. Veselili smo se Kristusovega vstajenja pa tudi obložene mize, ko se je zgodilo. Tla so se močno zatresla, luči so zanihale levo in desno, sam sem čutil breztežno ohlapnost svojih nog. Začudeno se spogledamo, tata pa že odpira vrata, da nam napravi prehod in vpije: "Potres!"

Predno smo prišli ven, je bilo seveda vsega konec, slišali smo le manjši plaz kamenja nad vasjo. Na vrata so počasi prikrevsali sosedje, nekateri od kosila, drugi iz postelje. Ker se hišam ni nič zgodilo, smo kmalu odšli nazaj vanje. Nihče se ni zavedal, kakšne posledice bo ta sunek imel.

Kmalu za tem so začela deževati poročila o potresu in njegovih posledicah. Sprva na radiu, nato pa še na televiziji. Kasneje se je izvedelo, da so prve informacije o potresu prišle iz italijanskih medijev, ne pa iz naših. Zato so sklenili, da bi mrežo opazovalnic razširili in geofizikalni laboratorij ustrezno tehnološko opremili. Neverjetno, kako se takih stvari spomnimo v stilu "po toči zvoniti je prepozno", se pravi, ko nas nekaj zares prizadene.

Že kmalu po potresu so prvi prostovoljci začeli odhajati na prizadeto območje. Odkrivali so vedno hujše posledice potresa, katerega epicenter je bil približno tri kilometre zahodno od Lepene.

Sprva so odkrivali le ruševine in suhoparno naštevati podatke o tem, koliko hiš je porušenih, koliko poškodovanih ... K sreči je potres terjal "le" eno smrtno žrtev, ki pa je umrla od kapi, ki jo je zadela zaradi strahu. Sploh je bil strah precej pogost ne le med prizadetimi, ampak tudi med tistimi, ki so že preživeli potres leta 1976 in so se zavedali, kakšne posledice ima lahko. Veliko jih je na primer iz strahu pred ponovnimi sunki spalo oblečenih, nekateri so si najnujnejše spravili v kovček ... Seveda je bil strah tudi med prizadetimi, vendar ne panika ali brezglavi strah, ampak strah pred tem, kaj bo prinesel naslednji dan, kam pojdejo, kje bodo prenočili ... Poleg potresa jih je toplo tudi vreme, ki je za bivanje na prostem (bilo) popolnoma neprimerno. Ves čas je deževalo, rahlo snežiko, temperature pa so bile nižje kot marsikateri dan v zimi.

Vendar se resničnih posledic potresa ne da opisati kar tako, s številkami, da je npr. 727 hiš prizadetih in strokovno pregledanih, od tega 279 označenih z rdečo piko (kar

pomeni rušenje), da je vseh brezdomcev 619, da so porušene tudi cerkve in drugi kulturni spomeniki (v Drežniških Ravnah je potres odkril srednjeveške freske, za katere sploh niso vedeli, da obstajajo), da je škode pa okvirnih ocenah za 5 000 000 000 SIT ... Vsi ti statistični podatki ne morejo podati resničnega trpljenja ljudi, ki so v dvajsetih letih izgubili lahko že dve hiši. Marsikdo je ravnokar odplačal posojilo za hišo, ki je bila porušena leta 1976, sedaj pa bo moral najeti novo. Nekateri so ravnokar odkupili stanovanja, ki jim jih je sedaj uničilo. Drugi so pred kratkim kupili avto, sedaj pa je uničen. Sprva je sicer vsakdo vesel, da je rešil vsaj svoje življenje, vendar se nato prebudi tudi gen po preživetju in začne ocenjevati, kje bo moral znova začeti.

Čeprav so sprva menili, da je najhuje v Bovcu, se je kasneje pokazalo, da je pravzaprav najhujše v Drežniških Ravnah. Če ne zaradi drugega, že zaradi cestnih povezav. Do Bovca vodi kolikor toliko varna cesta, cesta do Raven pa je močno poškodovana in se tudi rada ruši. Zato je tovornjakom otežen dostop do vasi in morajo najnujnejše voziti le s pomočjo osebnih avtomobilov ali terenskih vozil. V Ravnah imam tudi strica duhovnika, ki je s svojo kuharico vsak dan prihajal k nam prespat in se nato vračal nazaj ter nam sproti prinašal novice o škodi. Iz pripovedovanj je bilo čutiti veliko trpljenje tamkajšnjih ljudi. Zanimivo pa je, da znajo ljudje v Ravnah kljub trpljenju ohraniti smisel za humor in se ne predajo žalostnemu razpoloženju. Tako je na primer Blekova Mica iz Pologa pometala porušeno hišo. "Naj bo čista, če kdo pride," je rekla začudenim obrazom.

Seveda pa potres ni šala in posledice bo treba odpravljati postopoma. Potres z močjo 5,5 stopnje po Richterjevi in 8 stopenj po Mercallijevi lestvici je prizadejal poleg duševne tudi ogromno materialno škodo. Za pomoč prizadetim so odprli žiro račune, kamor se lahko nakaže denar, na prizadetem območju že pomagajo delavci Karitas, Rdečega križa, civilne zaščite in gasilci, razna podjetja so ponudila svoje apartmaje v Bovcu, tudi iz tujine prihajajo zabojniki in šotori, ki pa so le začasna rešitev. Treba bo resnične obnove in ljudje upajo, da bo končana pred zimo.

Tako sedaj nastopa celjenje ran, ki bo trajalo dolgo in bo ljudi vedno spominjalo na teh peklenskih 15 sekund, ki so uničile vse delo prejšnjih 10, 20 ... let. Posočje ostaja potresno območje, za katero je najboljša rešitev proti potresu, ob katerem se človek kljub trditvam, da si je naravo podredil, zave svoje majhnosti in nemoči ob njej, slej ko prej gradnja protipotresnih hiš. Kajti ljudje kljub vsem tegobam ne bi radi zapustili svojih krajev. Ponosni so nanje.

Miha Mežnar

Čudovita dogodivščina pevskega zbora ŠGV

Na malce melanholičen deževen dan se je zbrala vsa srenja pevskega zbora ŠGV za dobrodelni koncert v Kopru. Čeprav je bil dan žalosten, so bili vrli pevci ŠGV kot vedno dobro in optimistično razpoloženi.

Na divji vožnji do Kopra ni manjkalo prav ničesar za sodobno pravljico: zmaji (profesorji), princeske (pevke) in veliko pogumnih princev (pevcev) in seveda srečen konec – prihod v koprsko gledališče.

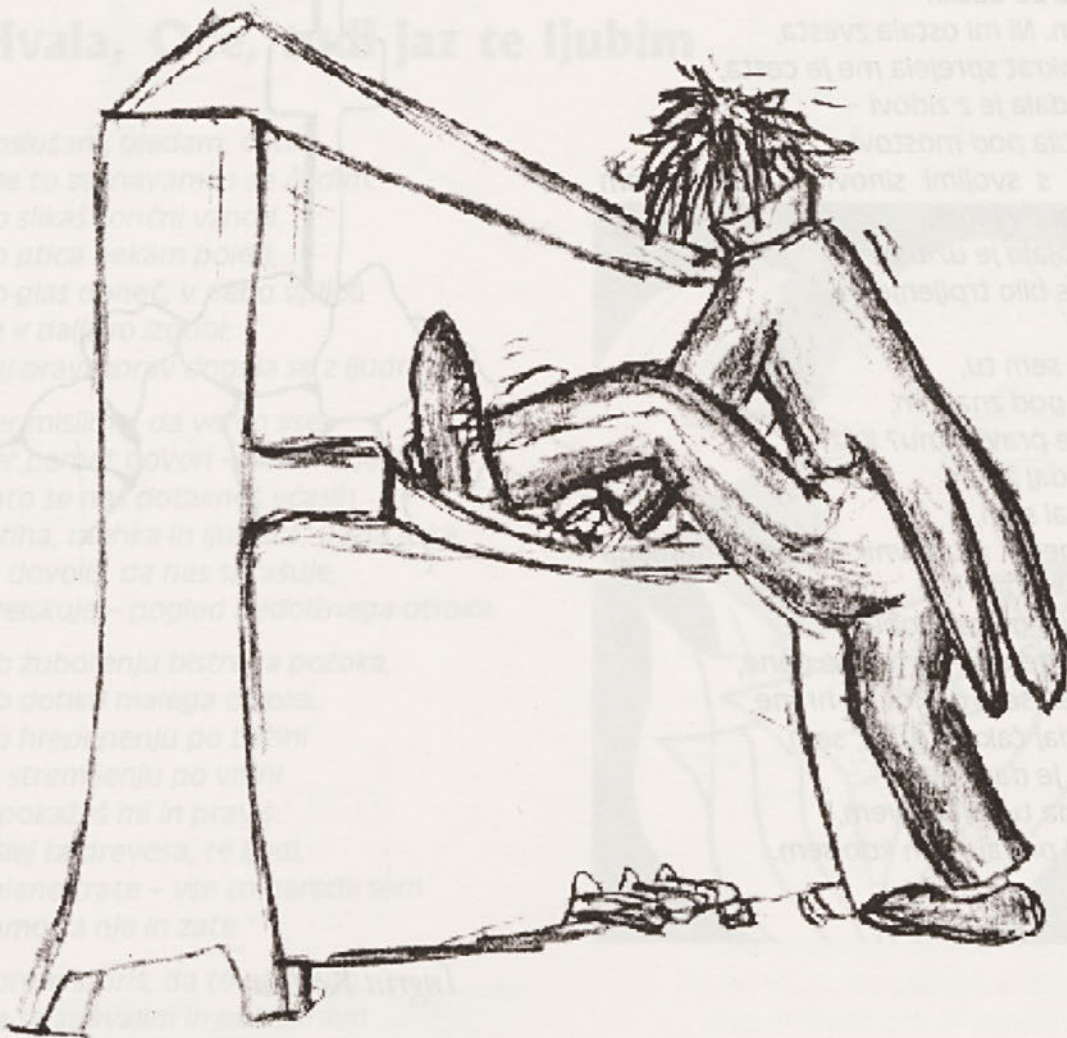
Izstopili smo iz avtobusa in se zbrali pred dvorano. Tam smo še nekaj čas komentirali potovanje in se nato počasi zgnetli v dvorano. Sledili smo profesorjem, ki so nas potem odpeljali v garderobe – ločene seveda. Potem ko smo si za silo oddahnili, smo odšli na oder, kjer smo imeli generalko. Bili smo zelo pridni, hodili smo za profesorico in ubogali vsako njeno povelje (HA, HA, HA ...). Po generalki smo odcapljali na vaje v bližino dvorane. Tam smo srečali tudi prijazno nuno, ki je bila presenetljivo podobna g. Stankotu. Tam smo se zelo udomačili in na koncu, ko so nam ponudili še piškote in čaj, smo hoteli kar ostati. A usoda je pač kruta, morali smo namreč odhiteti v dvorano, kjer so se princeske iz vsakdanjih oblačil spremenile v pepelke. Prav tako so se za veliki ples (nastop) preoblekli tudi principi. Odšli smo za oder, kjer so nas navzoči profesorji razburjeno mirili, sicer pa mislim, da so imeli naši predstojniki veliko več treme kot mi, ki smo pred nastopom še vneto vadili dunajski valček, fokstrot in ča ča ča. Na odru je takrat samevalo le platno s sliko našega lepega mučilišča z napisom "Daj mi roko". Nežna glasba je nežno božala ušesa navzočih ljudi, ki so se zbrali v kar lepem številu (vsa čast Kopru!), medtem ko so za odrom vladali pravi izbruhi veselja in treme. Končno nas je naša neustrašna in hladnokrvna pevovodkinja Vida Červ popeljala na oder. Razen manjših spodrsaljajev in spotikanj smo na oder prišli srečni in nasmejani.

Voditelj je napovedal naše pesmi, ki smo jih v soju žarometov srčno zapeli. Postavili smo se ob stran platna, Matej in Kristina pa sta predstavila našo šolo. Omeniti je treba še zabavne zvoke med prikazovanjem posameznih slik (navzoči že vedo). Po predstavitvi smo zapeli še štiri pesmi in oder prepustili bolj izkušenim. Na oder je stopila Damjana Golavšek in nam s svojimi pesmimi popestrila ta večer. Pri petju smo vneto sodelovali tudi ŠGV-jevci. Za njo je nastopila 8-članska skupina Glorija. Za konec smo vsi skupaj stopil na oder in zapeli že skoraj ponarodelo pesem "Daj mi roko, moj brat". Iz bučnega aplavza gledalcev se je dalo sklepati, da smo se zelo dobro odrezali. Deležni smo bili tudi pogostitve v pritličju dvorane, kjer se nam je

pridružil naš "izgubljeni" pevovodja Lojze Kobal. S težkim srcem smo se poslovili in se pričeli kobacati v avtobus. Splošno vzdušje in počutje je bilo zelo dobro: nekaterim so se oči kar zapirale, zapeli smo nekaj pesmic, kmalu pa se je pred nami pokazala Vipava.

Ta poučen in zabaven izlet nam je vsem dobro del (predvsem vodstvu šole), pevski zbor pa čakajo še nastopi, ki bodo, upamo, prav tako zanimivi.

Vanja Trkman

Kdo sem?

Iščeš?

Da, iščem.

Kaj?

Še sam ne vem.

Iščem nekaj, v kar bi verjel,

iščem nekaj, kar bi verjelo vame.

Zakaj?

Ker pravijo, da sramotim pravico,

da na ta pokvarjen svet gledam

skozi prazno steklenico.

Ker ne vedo, da ni več sreče zame,

da nisem nikdar srečal mame ...

Saj res.

Zakaj je že odšla?

Ne vem. Ni mi ostala zvesta,

zato takrat sprejela me je cesta,

me obdala je z zidovi

in gostila pod mostovi

skupaj s svojimi sinovi – z njimi sem

spoznal življenje;

njim dajalo je užitke,

meni je bilo trpljenje.

In zdaj sem tu,

obstal pod znakom,

kako že pravijo mu? Križ?

Tu spodaj ždim,

ker slišal sem,

da nek duhovnik rad pomaga

siromakom,

ki prosijo ga za drobiž.

Drobiž, denar – ta me ne gane,

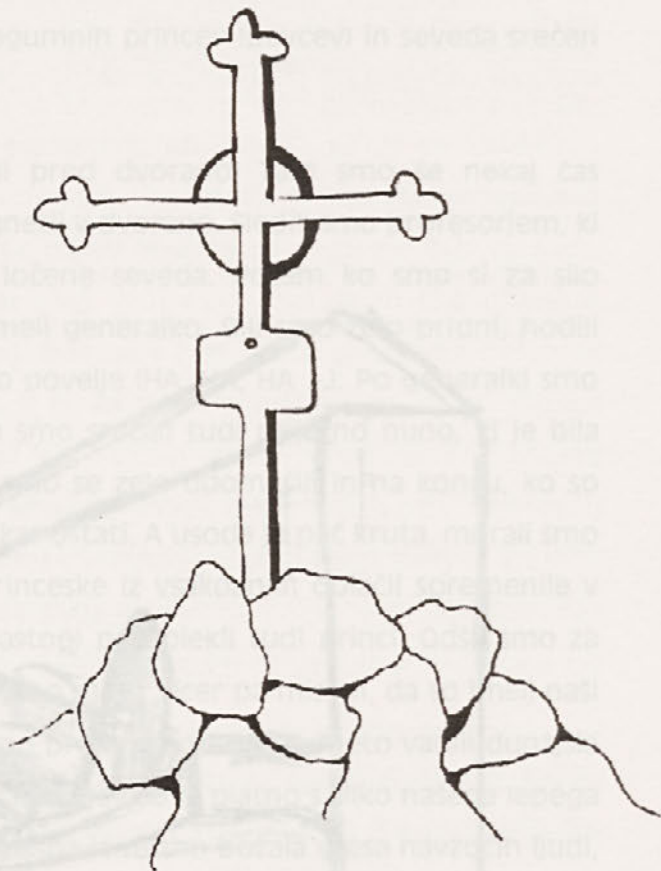
jaz lačen sem duhovne hrane,

zato zdaj čakam tukaj, sam,

morda je danes dan

– čas, da tudi jaz izvem,

od kod prihajam in kdo sem.

Ingrid Kovšca

Prerrojena

*Bil je trenutek slepeče svetlobe.
Sanje neprespanih noči so postale resničnost.
Rojena je bila zvezda.*

*Majhna, nedolžna, polna pričakovanj
je stegovala ročice, željne ljubezni.*

*Vzela sem jo v naročje in se je trdno oklenila.
V njej živi moja prihodnost.*

Tea Curk

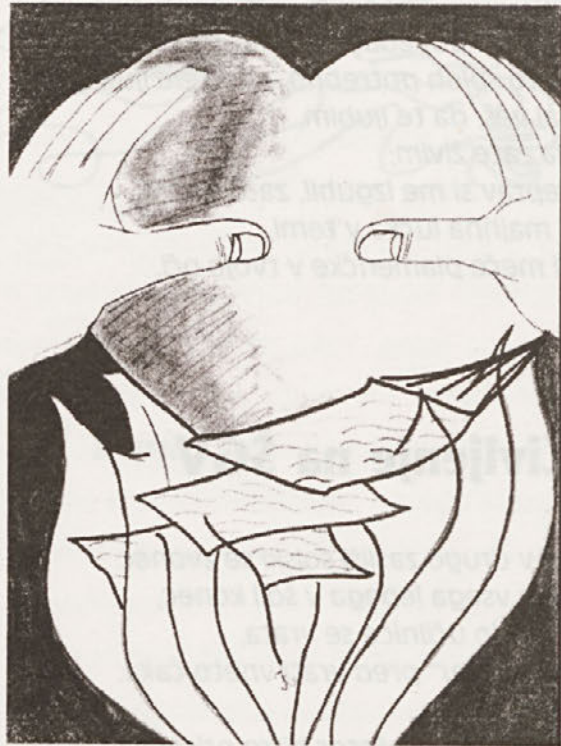
Hvala, Oče, tudi jaz te ljubim

*Poslušam, gledam, čutim,
vse to zaznavam in se čudim.
Ko slikaš sončni vzhod,
ko ptica nekam poleti,
ko glas doneč, v nebo vpijou
se v daljavo izgubi;
kaj pravzaprav dogaja se z ljudmi?*

*Ker mislimo, da vemo vse,
ker pamet govori – a nemo je srce;
zato se nas dotakneš včasih
– tiha, mehka in ljubeča, Božja roka,
in dovoliš, da nas sprašuje,
preiskuje – pogled nedolžnega otroka.*

*Ob žuborenju bistrega potoka,
ob dotiku malega otroka,
ob hrepenenju po bližini
in stremljenju po višini
– pokažeš mi in praviš:
"Glej ta drevesa, te ljudi,
zelene trate – vse to naredil sem
samo za nje in zate."*

*Potem storiš, da to občutim,
da se zahvalim in poklekнем
sredi ceste,
kar tam v sredi – med ljudmi
in zvestobo ti naglas obljubim.
Potem šepetam v hrupu mesta:
"Hvala, Oče, tudi jaz te ljubim."*

Ingrid Kovšca

Življenje je moje

Četudi te ni in si daleč proč,
verjemi, poskušam živet' kot nekoč.
Velika je v meni praznina,
žalost v sreči – kot kaplja pelina.

Kje je tvoj doneči glas?
Kje je tvoja močna roka?
Objema naj me spet,
objema kot otroka.

Spet slišim padati dež,
spet lega tema na zemljo
– kot tisti večer;
le da namesto ljubezni, miru
v meni prebiva senca strahu.

Kako naj te najdem – ali pozabim
iskre ljubezni v tvojih očeh;
povej mi! Mar bova premogla
samo še nasmeh?

Želim ti povedati, vendar ne smem.
Je to sploh potrebno – besede ljudem?
Saj veš, da te ljubim,
da zate živim;
čeprav si me izgubil, zate gorim
– majhna lučka v temi,
ki meče plamenčke v tvoje oči.

Življenje na ŠGV

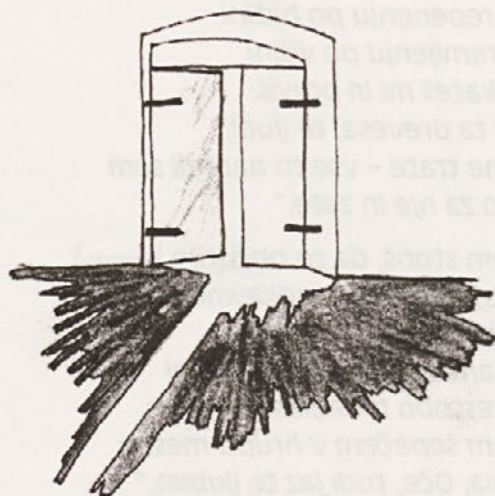
Ko v drugo zasliši šolski se zvonec
in je vsega lepega v šoli konec,
zaprejo učilnice se vrata,
le "stražar" pred vrati vneto čaka.

Potem pa profesor hitro pricaplja,
da ja kakšna minuta po zlu bi ne šla.
Tako se ponavlja naš žalostni dan,
le odmor je vsem dobro znan.

Vseeno, če na šoli je "hudo",
se imamo vsaj radi zelo.
In čeprav nam s pravilnikom grozijo,
Amorjeve puščice nenehno letijo.

Ingrid Kovšca

Saj ni tako hudo!

Strah.

Okrogel in bel.

Dobil si bitko brez boja.

Bitka srca in duha,

sovražnik pa ... Strah.

Dobil si jo. Brez boja.

Srce, odkrij svoj gubavi obraz!

Saj veter isti je,

ki naju boža,

in senci najini od

enega sta sonca.

Saj vendar ni tako hudo!

Le čas ustaviš,

strah v rožnato pobarvaš,

noti glavico odbiješ!

Saj vendar ni tako težko!

Le z glavo skozi zid je treba!

Pa vendar, to ni to.

Dobil si jo. Brez boja.

Strah.

Okrogel in bel ...

David Puc

RUSKO TAJNO OROŽJE

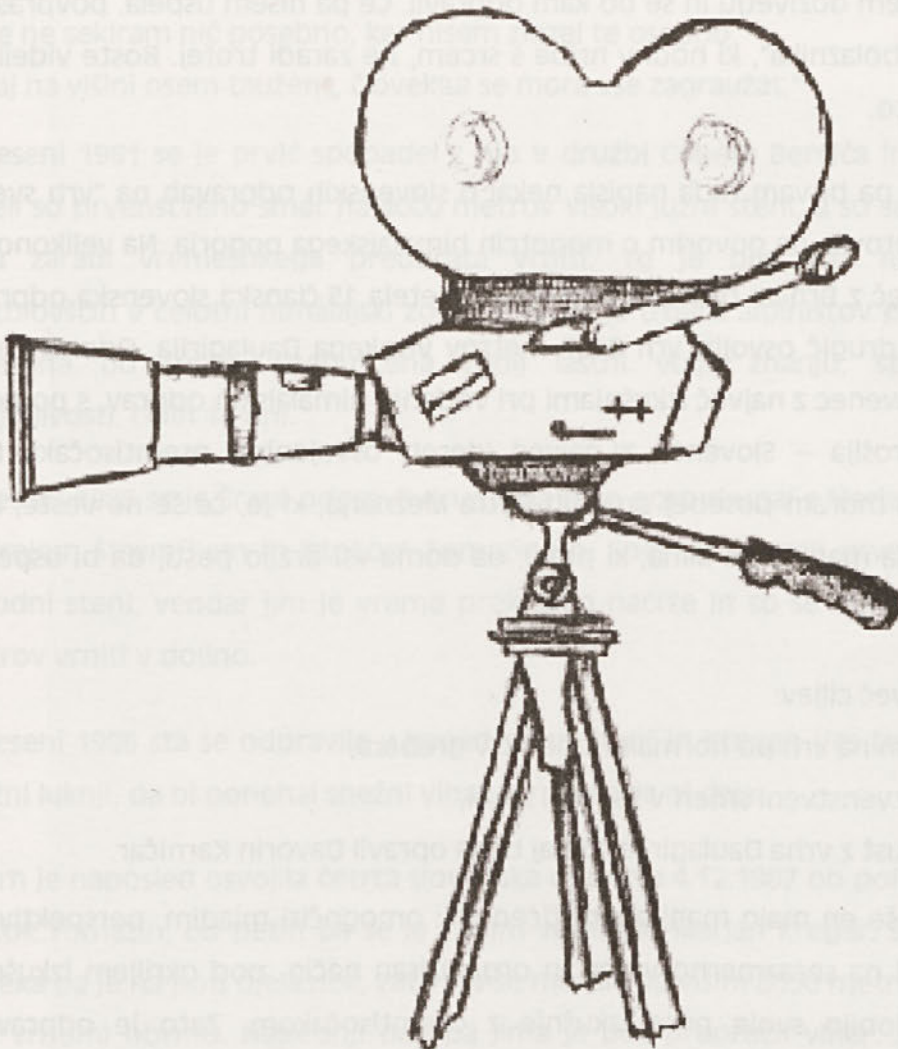
Ura je bila 2¹⁵ zjutraj. Spanec enega najvplivnejših mož na svetu je pretrgal poseben telefon, ki povezuje prvega moža Amerike s Pentagonom. Jezno je predsednik planil pokonci, se pri tem butnil in preklinjaje odtacal naprej proti telefonu. Ko je izvedel za razlog nočnega klica, je najprej ostal brez besed, nato pa izgubil oblast nad seboj. Njegove oči, razširjene od razburjenja, so poleg potu, ki mu je takrat kapljal že v potokih, pričale, da klic ni bil le šala.

Pol ure kasneje je predsednik skupaj z generali in ministrom za obrambo preučeval poročila o ruskem tajnem superorožju, ki bi lahko razmerje moči med velesilama preneslo na rusko stran. To pa bi lahko ogrozilo svetovni mir. Vse zbrane je najbolj mučilo to, da sploh niso vedeli, za kaj točno gre. Poročilo vohuna je bilo namreč zelo skopo. Govorilo je o nevidnem letalu z neverjetno rušilno močjo. Sklenili so poostriiti zračno kontrolo. Najprej so zaukazali polet vseh E-3 sentry-jev. Ta najboljša letala za zgodnje opozarjanje bi bila dovolj tudi za odkritje najskrivnejšega ruskega letala. Tako so vsaj mislili Američani. Vzletela je tudi večina drugih bojnih letal. Začeli so krožiti nad strateško najpomembnejšimi območji. Medtem so Rusi začeli zbirati mornarico in letalstvo v Atlantiku in se bližali ameriški vzhodni obali. Dobrih 400 km od New Yorka je iz glavne skupine ruske vojske izstopila množica letal. Takoj so se jim postavili po robu ameriški lovci. Na drugi strani Amerike je med tem skupina pilotov po radiu spremljala bitko svojih kolegov. Leteli so nad Los Angelesom, ko je eden od pilotov zagledal neko čudno leteče telo. Bilo je podobno zelo velikemu letalu, vendar ga radar ni prikazal. Takoj je dognal, za kaj gre. Rusi so napadli z vzhoda z glavnino svoje vojske, medtem pa je skrivno letalo prišlo z zahoda. Letalo se je glede na velikost gibalo presenetljivo hitro. Brez pomislekov je pilot usmeril svoje letalo v smer ruskega. Sprožil je sledilno raketo na toploto, a je cilj zgrešila za več kilometrov. Poizkusil je še enkrat, a prav tako brez uspeha. Odločil se je, da bo poskusil z mitraljezom. Začel je obstreljevati veliko tarčo in jo takoj zadel. Iz letala se je najprej pokadil roza prah, takoj nato pa se je raztreščilo. Ves iz sebe je

zavreščal, se zavrtel in javil dogodek kontrolnemu stolpu. Pomislil je na slavo, ki jo bo doživel. Končno je dokazal, da ni postal pilot le zaradi tega, ker je predsednikov sin. Takoj po pristanku ga je po telefonu poklical oče in ga pohvalil. Uspeh je bil tako dvojen; sin se je pokazal pred javnostjo, hkrati pa je njegov oče, predsednik Amerike, pridobil točke za naslednje predsedniške volitve. Ta čas so se Rusi na vzhodu že odmaknili ...

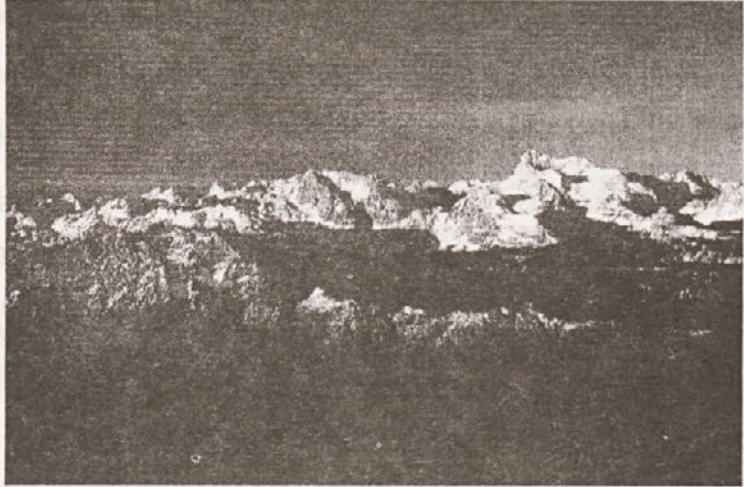
... deset let pozneje v osrednji bolnici v Los Angelesu. Zdravnik je ravnokar zapisal 1207. primer bolnika, ki mu je odpovedal imunski sistem. Umrli so po nekaj mesecih zaradi prehlada ali kake druge "navadne" bolezni. Ta nov sindrom so poimenovali AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome).

Luka Budin

"Šraufova gora" 1998

Verjetno boste rekli: "Še ena, ki nas hoče prepričati, da se spleča hoditi v hribe." V bistvu nisem še ena, ampak kar tista, ki sem že v prejšnji številki Isker napisala eno stran dolg hvalospev goram. Res sem poskušala vsaj nekatere spodbuditi, da bi se vsaj enkrat odpravili in

preizkusili, kakšen je svet malo višje kot na 200 metrih nadmorske višine. Nekdo mi je že rekel, da bo poleti obiskal kakšen "hrib". Upam, da mi je uspelo še v kom zbuditi željo po čudovitem doživetju in se bo kam odpravil. Če pa nisem uspela, povprašajte še kakšnega "hribolaznika", ki hodi v hribe s srcem, ne zaradi trofeje. Boste videli, da sem pisala resnico.

V tem članku pa bi vam rada napisala nekaj o slovenskih odpravah na "vrh sveta". Verjetno ste ugotovili, da govorim o mogotcih himalajskega pogorja. Na velikonočno nedeljo je namreč z Brnika proti Katmanduju odletela 15-članska slovenska odprava, ki bo poskušala drugič osvojiti vrh 8167 metrov visokega Daulagirija. Odpravo vodi Tone Škarja – Slovenec z največ izkušnjami pri vodenju himalajskih odprav, s pomočjo Viktorja-Vikija Grošlja – Slovenca z največ (deset) osvojenimi osemtisočaki. Med drugimi člani pa moram posebej omeniti Petra Mežnarja, ki je, če še ne veste, brat našega bodočega maturanta Miha, ki pravi, da doma vsi držijo pesti, da bi uspeli in srečno prišli domov.

Odprava ima več ciljev:

- klasičen vzpon na vrh po normalni smeri (SV greben),
- ena ali dve prvenstveni smeri v severni steni,
- smučarski spust z vrha Daulagirija, ki naj bi ga opravil Davorin Karničar.

Poleg teh pa še en malo manj alpinističen cilj: omogočiti mladim, perspektivnim alpinistom, da si na sorazmerno varen in organiziran način, pod okriljem izkušenih himalajcev, pridobijo svoje prve izkušnje z osemtisočakom. Zato je odprava v primerjavi z drugimi odpravami zadnjih let s svojimi petnajstimi člani kar bombastična. Ampak to je davek temu, kar je, kot pravi Tone Škarja, "naložba v

prihodnost slovenskega alpinizma". Bombastična je tudi zaradi stroškov, saj znašajo približno 150 000 dolarjev. Sredstva je prispevalo prek 100 darovalcev.

Po načrtih naj bi bili trenutno že ob vznožju gore, kjer bodo cel mesec maj načrtovali in končno tudi uresničili vzpon na goro. V Slovenijo pa naj bi se vrnili prve dni junija.

Verjetno se sedaj sprašujete, kakšno zvezo ima naslov članka z odpravo na Daulagiri. To vam bom razložila sedaj.

Daulagiri v jeziku domačinov pomeni BELA GORA, med slovenskimi alpinisti pa se je zanj udomačil izraz Šraufova gora. Pokojni Stane Belak – Šrauf je bil iniciator, gonilna sila in seveda član vseh štirih dosedanjih slovenskih odprav na ta himalajski vrh. Kljub temu mu ni bilo nikoli dano stopiti na vrh; v svoj alpinistični dnevnik pa je zapisal to kratko trivrstično žalostinko:

"Oj preljubi Daulagiri, nikar me več ne buzeriri*!

Se ne sekiram nič posebno, ker nisem zlezal te osebno,
saj na višini osem taužent, človek(u) se mora vse zagrauzat."

Jeseni 1981 se je prvič spopadel z njo v družbi Ceneta Berčiča in Emila Tratnika. Začeli so prvenstveno smer na 4000 metrov visoki južni steni, a so se morali v bližini vrha zaradi vremenskega preobrata vrniti. To je bila ena najbolj herojskih pustolovščin v celotni himalajski zgodovini, saj je trojica alpinistov preživela na gori, odrezana od sveta, prepuščena zgolj lastni volji, znanju, sposobnostim in iznajdljivosti, celih 14 dni.

Jeseni 1985 se je Šrauf odpravil drugič na Belo goro skupaj z Marjanom Kregarjem, Andrejem Štremfljem in Iztokom Tomazinom. Spet so splezali prvenstveno smer v vzhodni steni, vendar jim je vreme prekrizalo načrte in so se morali na višini 7600 metrov vrniti v dolino.

Jeseni 1986 sta se odpravila v napad samo Šrauf in Kregar. Ves teden sta čakala v snežni luknji, da bi ponehal snežni vihar, a narava se ni dala.

Vrh je naposled osvojila četrta slovenska odprava 4.12.1987 ob pol petih popoldne – Iztok Tomazin, ob petih pa se je z njim veselil še Marjan Kregar. Šraufa in Pavleta Kozjeka pa je na poti ujela noč, zato sta se morala na višini 8050 metrov (komaj 100 m pod vrhom) obrniti. Naslednji dan pa jima je pot preprečil vihar. S tem uspešnim pristopom je postal Daulagiri prvi osemtisočak, ki so ga slovenski alpinisti osvojili v zimski sezoni. Šrauf se je potem še vračal v Himalaljo, vendar Daulagirija ni več

naskakoval (očitno mu ni bilo dano, da bi prišel na vrh). Vsak osel gre enkrat na led, pravi pregovor. Šrauf pa je nehal komaj po četrtem poskusu, zato je bilo še toliko bolj grozljivo in neverjetno, da se je lani ubil v steni Mojstrovke. To nam tudi dokazuje, da je gora in narava še vedno močnejša od človeka, zato moramo biti previdni tudi, ko se samo sprehodimo na Čaven. In še vedno je bolj junaški umik pod vrhom kot pa vztrajanje na vrh, ko ne veš, kaj te čaka.

Ta vzpon je bil tudi prva odprava, ki ni bila financirana v glavnem od države. Od takrat so alpinisti prepuščeni sponzorjem. Saj se še spomnite, ko je naš Miha vztrajno in uspešno prodajal kratke majice s sliko treh vrhov lanske odprave. Za državo je važno samo, da lahko reče: "Slovenci SMO osvojili ta in ta vrh."

P.S. Pravkar smo izvedeli, da je sedem fantov (med njimi tudi Peter Mežnar) iz naše odprave osvojilo vrh Daulagirija.

Metka Mašera

KAKO NAPIŠEMO ESEJ?

POZOR!

Pričujoči izdelek ni primeren za mladiče do 10. leta ter za samice med 15. in 45. letom, kakor tudi ne za diabetike, osebe z motnjami vida, lovce, gasilce, da o Judih, Romih, Slovanih in socialdemokratih niti ne govorimo. Starejšim občanom je branje dovoljeno, vendar le pod nadzorom odgovorne mlajše osebe in ob predhodnem posvetovanju z zdravnikom ali bioenergetikom. Nadalje se izdelek slabo meša z alkoholom, kofeinom in TV limonadami, najbolje pa ga je servirati ohlajenega na 103, 27°C. Najbrž ni treba posebej omenjati, da je striktno prepovedano vsako prepisovanje, presnemavanje, javno sežiganje in korigiranje slovničnih nepravilnosti. Eventuelni kršilci bodo eksemplarno podvrženi ekskomunikaciji, defenestraciji ter opominu ravnatelja.

Usoda je dijaka v Dravski Banovini, da mora v svoji bleščeči karieri šolski vsaj ducatkrat gosje pero med prste vzeti ter tri strani in pol črkovnih znakov, esej ponosno imenovanih, skup spraskati. Tega priročnika avtor je nekega dne na zemljo pogledal in sošolcev muka huda pri tezah, trditvah in utemeljitvah pa pri pravilnem doziranju uvoda in zaključka (da o navzkrižnem vrednotenju niti govorimo ne) mu je šla do srca. Zato jim je teh 13 zapovedi (ostalih 653 zapovedi je našlo poslednji mir in pokoj v globinah cenzorjevega koša!) dal, da bi jih skozi vse nevarne pasti in barikade interpretativnih in razpravljalnih esejev (uporabne so tudi za napete reportaže, strupene kritike, morbidne komentarje ter srca mehčajoča ljubezenska pisma) kot v megleni noči svetilnik varno vodile v večno srečo nebeškega študentskega kraljestva.

§1: **NASLOV:** Za vas, kot pisce mlade in neizkušene, bi umno in smotrno znalo biti, da svoj pisni umotvor na način klasičen - z naslovom namreč - pričnete. Naslova sestavljanje naporno vam - vsaj pri nalogah šolskih - pogosto profesor cenjeni prihrani, ki vam vrstico uvodno kar sam predpiše dobrovoljno. V primeru nasprotnem dolžni ste in upravičeni bujno domišljijo svojo uporabiti in zlorabiti ter čimbolj plemenito in milozvočno ime pisariji svoji namalati. Še posebej aristokratsko-velikomeščanski nadih ji dali boste z naslovom dvojnim npr.:

PROSLAVA KULTURNEGA PRAZNIKA NA ŠGV

ali kako smo pokopali Prešerna in se celo smejali

VLOGA ŽENSK V MOLIEROVIH DRAMAH

ali Dorinino oprsje z metafizičnega vidika proučeno

§2: **AKROSTIH:** Za vse bralce dobrovoljne teh navodil, ki mature iz grščine na višjem nivoju opravljali ne bodo, naj se izraz "akrostih" pojasniti potrudim. S tem nizom fonemov tisti verz označujemo, ki v nekaterih romanih na vsakega poglavja začetku stoji in glavno misel le-tega za silo in približno povzema. Primere akrostihov že v prvem romanu slovenskem - "Desetem Bratu" Levstikovem (ali je morda Tavčarjev? Ne vem.) - zapazimo. Zatorej se spodobi in je pravično, da tudi svoji deset metrov proznih akrobacij začnete s to lepo in plemenito obliko literarno. Za predlog in degustacijo priloženih vam je nekaj biserov blestečih iz slovenske poezije zakladnice bogate.

... To much nation for one railway station ... (*Roberto Magnifico*)

... V tvojih laseh gnezdijo miši in iz čela ti poganja plevel ... (*Zmelkoow*)

... Če me zrajcala boš močno... obljubim, da se bom obrnil stran ...(*Big Foot Mama*)

... Glavca odžagana je v stranišču končala ... (*Racija*)

... Kdo naši barki pokazal bo kam ... (*Čuki*)

Nota bene (pazi dobro)! Prof. Bojana Kompara je nora na Vlada Kreslina, Enijo in Parni valjak - memoriraj in uporabi!

§3: **UVOD:** Pred nami je častna naloga, da se z eseja odločno najvišjim delom spoprimemo hrabro. Na mestu tem poudariti je nujno treba kako usodno in čas-zapravljajno je ob prvem stavku omahovanje. Zatorej je, dragi otroci, najbolje pisanje kar takoj z zgodbico kratko iz vsakdana zastaviti. Pri le-te izbiri roke so vam proste, da se le čimmanj ujema z eseja temo naslovno (tako boste domišljije dozo dodatno pokazati prisiljeni, ko treba bo jedro umotvora na uvod navezati). Določena previdnosti množina pri uvajanju zgodb z vsebino erotično poleg tega je priporočena – vaš diamant prijateljski lahko mimogrede v roke ocenjevalca stare šole pride ... Sicer pa si lahko spodaj ogledate nekaj uvodnih stavkov primerov.

Ko sem šel danes zjutraj iz hiše ...

Pred davnimi davnimi časi, za devetimi gorami ...

Tovariši in tovarišice! Na tej seji smo se zbrali, ker ...

§4: **CITATI:** Moder je pisec, ki ki lastnih idej pomanjkanje trenutno z tujih možganov blestečih izdelkov navajanjem prikriti uspe. Citate v svoj revolucionarni spis vpletajte obilno in jih z kar najbolj različnih besedne umetnosti področij jemljite.

... "Daj mi tisoč poljubov!" je že pred dvema tisočletjema vzdihoval Katul ...

... rad bi se spotaknil ob Napoleonov izrek: "Kako so pisatelji neumni!"

... V slovo vam lahko zapišem le nesmrtno besede slavnega Jonasa Ž.: "Pijte pepsi, jejte Stop!"

Jako pikantno tudi citati iz tujih eksotičnih prostorov kulturnih izpadejo.

... Kot pravi rodezijski diktator Mombwonga...

Še najbolje in najvarneje je, da si tako citat kot avtorja preprosto izmislimo.

Če naj citiram znanega ameriškega pisatelja Johna Smitha: "Mlajše so slajše!"

§5: **PRISPODOBE:** Obilje prispodob eseju barvitost in ocenjevalcu dobro voljo dviguje. Časi so minili, ko so človeka na križ pribili, ki je v prilikah govoril. Nevarnost edina, ki piscu figur tovrstnih grozi, je ta, da se v preveliki vnemi literarni metafore "iz časov rajnke Marije Terezije" zaplete. Zatorej nikar:

Tonček v Linhartovi komediji igra vlogo iskre v smodnišnici, ki sproži zaplet ...

Čeprav se Nežka v drugem dejanju drži nedolžno kot mlado jutro ...

Ampak raje:

... igra vlogo tlečega cigareta v ustih šoferja cisterne z raketnim gorivom ...

... nedolžno kot breja ovca ...

§6: **SUBLIMINALNA SPOROČILA:** Malo je možno, da kak nori oboževalec vaše proze šel bi in esej od konca proti spočetku prebral - zatorej si s spodaj navedenimi podobnimi hrenovkami besednimi nežnih in občutljivih možganov ne maltretirajte in gladkoberljivega eseja ne kazite.

... je rekla Nežka: "NO; MI SI Torej oglejmo ...

PERICA REŽE RACI REP

§7: **KLETVICE IN PSOVKE:** Vaš esej bo brez cene in soli, če vsaj enega "težkometalnega" izraza (ki ga v slovarjih ni najti) ne bo vseboval. Na voljo vam je bogata paleta klenih, blagozvenečih psovk domačih, za pisce bolj prefinjenega okusa pa imamo obilico sočnih besed iz uvoza. Nikakor pa zgrešiti ne morete, če ocenjevalcu eseja postrežete z nekaj vročimi "vljudnostnimi izrazi" iz področja kulturnega srbsko-hrvaškega. Ocenjevalec se bo ob teh izrazih na srečne mlade dni v bratski in enotni JLA spomnil – in v blaženem in nostalgичnem zanosu bo takoj oceno navzgor zaokrožiti pripravljen.

Primeri:

NAVEDENI PRIMERI NISO PRIMERNI ZA OBJAVO V GLASILU ŠKOFIJSKE GIMNAZIJE.

TI, VALIČ, PA MALO MANJ IZZIVAJ, SICER BOMO POKLICALI STARŠE V ŠOLO NA RAZGOVOR.

CENZOR

§8: **POLITIČNI VLOŽKI:** Žal manjšo svobodo, kot pri "težkometalnih" izrazih imamo pri vpletanju aktualnih dogodkov in osebnosti političnih. Dogaja se namreč (še posebej v deželah z demokracijo manj razvito), da so novinarji hrabri svojo kariero cvetočo pred vodom strelskim končali, ker so si s presom diktatorja lokalnega v mesto boleče dregnili. Če pa se v eseju želji naravni in zdravi čez obstoječo ureditev družbeno le upreti ne morete, svoje kritike radioaktivne vsaj v papir zavijte tak, da se žrtev napadena bo počaščeno počutila:

Naš vrli in nepotopljivi premier se noč in dan s polno paro trudi, da bi vse sloje našega naroda po varni poti in v rekordnem času pripeljal do ameriškega standarda.

In vsak bralec, ki je v prvih treh mesecih leta letošnjega kateregakoli slovenskega kinematografa prag prestopil, bo - z zlobnim nasmehom - takoj razumel, kam pisec taco moli.

§9: **RELIGIOZNE VSEBINE:** Kot pri političnih inako tudi pri vsebinah religioznih priporoča se spoštovanemu piscu previdnosti višji nivo pri uporabi, še posebej, če njegov diamant literarni ja za širšega čitalstva krog namenjen (npr. za Iskre). Razaša namreč zadnja leta bolezen huda - "Alergia transcendentalis" širom vojvodine Kranjske. Bolniki s to kugo udarjeni besed oblike "Bog, vera, nebesa ipd." prenesti ne morejo ter nanje z izpuščaji rdečimi, solzenjem, prebave motnjami, v primerih akutnih pa celo s srca trudnega zastojem reagirajo. Zatorej je človekoljubnega in odgovornega pisca sveta dolžnost, da tovrstne izraze rizične z besednimi zvezami nizkokaloričnejšimi in za družbo pluralno sprejemljivejšimi nadomesti. V pomoč bodi vam slovarček priloženi:

BOG: Višja sila, Kozmična energija, Vesoljni možgani, Prvi gibalec

NEBESA: Nirvana, hiperurantium, evropska unija

CERKEV: gorenjski tempelj

MOLITEV: transcendentalna meditacija

SVETI DUH: pozitivna energija

VERA: občutek za ono stransko

§10: **EKONOMSKA PROPAGANDA:** Prvo kot prvo: Reklam v svoj briljant umetosti jezikovne vpletajte ne, ča za to plačani niste! V primeru nasprotnem pa elemente propagande v take figure besedne in stavčne zapletite, da potrošnik beroči njih vloge vplivanjske zavestno zaznal ne bo. Primeri:

... V drugem dejanju drame opazujemo, kako hoče Nežka prostodušno in s Colgate nasmeškom na ustnicah prepričati o svoji zvestobi.

... Gogolj nam v svoji igri pričara razkošno malomeščansko gostijo, na kateri se obilno cedijo vodka, medica in Coca-Cola.

§11: **SKLADNJA:** Pri besed v stavke postavljanju kot kuge ali ebole se manjvredno - nižjerasno - vzhodnoevropsko - balkanskih slovanskih slovničnih načinov izogibajte. Raje se milozveneče in večno mlade skladnje latinske poslužite in s tem iluzijo o svoji izobrazbi elitni in izbrani pri ocenjevalcu ustvarite.

Kot primer služi naj vam celotno tega članka besedilo.

§12: **TUJKE:** Esejistu, klasično izobraženemu, dostojno je, da v svoj izdelek visokokalorični izrazov vsaj ducat uvoženih iz korenov jezikovnih različnih vplete. Letošnja "alta moda" so iz latinščine, albanščine in herbicidščine izrazi prevzeti. Vsekakor pa bi moglo v primerov večini frazam pri esejih maturitetnih morda, ki so le ocenjevalcev dvakratnemu pregledu namenjeni in jih potem usoda Erotike Cankarjeve čaka, najbolje biti, da celoten esej kar v univerzalnem in celem stvarstva krogu (ne bi zdaj o Koperniku) razumljivem dialektu angleškem predstavite. Primeri:

No idea!

§13: **ZAKLJUČEK:** Trenutek pride pri esejih šolskih, ko profesor nadzorni glavo dvigne in "počasi zaključevati" veli. Dober esejist, ki je seveda do trenutka tega šele uvod zaključil in tezo razvil, se tako v situaciji kritični znajde, ko mora svoj nesmrtni umetniški izdelek na sredini odrezati ter čimbolj lično zavožlati. Z izzivom tem se spoprimejo najlažje, če že kak stavek dolg in zapleten v zalogi imamo:

Na tem mestu bi – če bi čas seveda dopuščal – lahko navedel še mnogo literarno in splošnozgodovinskih, stilističnih, estetičnih, matematičnih, elektrotehničnih in filozofskih dokazov za svojo originalno, nevarno in revolucionarno teorijo o marsovskem poreklu slovenskega poeta Stanka Vraza, predstavil (na našem podstrešju najden) edini preostali izvod drugega dela Valvasorjeve "Slave vojvodine Kranjske", postavil pod vprašaj Vodnikove in Pohlinove prehrambene navade ter za likof izpeljal še Pitagorov, Fermatov in par Cankarjevih izrekov – vendar (kot že

rečeno) mi čas in šolski sistem Dravske Banovine (ki trenira vrlo mladino v literarnem ustvarjanju "na kronometer" ter tako vzgaja velike književnike, ki bodo znali v 90 minutah in 45,67 sekunde napisati esej za Nobelovo nagrado) ne dopuščata širšega razvitja mojega avantgardnega umetniškega manifesta in tako mi v dani situaciji ne ostane drugega, kot da ubogi slovenski narod pustim čakati še naslednjih sto let na naslednjega vizionarja mojega kova ter tole nadebudno pisarijo nedokončano oddam v nežne in (upam) usmiljene ocenjevalčeve dlani.

Martin Valič

Songi na maturantskem plesu

STANKO

Melodija: H. Blagne: Bambino

*Tebe nosili bomo v duši
in te skrivali pred vsemi,
upali, da nikjer ni več poti,
ki združile bi nas vse.
In ubijal si nam sanje,
da pokazali bi znanje.
Vse na svetu bi dali,
da te ne bi spoznali
in prav čudni postali.*

*Majke mile, naš Stanko,
zdaj slovo bomo vzeli
s solzo sreče v očeh
se bomo objeli
in se sijajno imeli.
(na koncu nekdo: 'Sijajno' à la Stanko)*

BOJANA (RNIGOJ)

Melodija: Majolka, bod' pozdravljena

*Bojana, bod' pozdravljena,
a si za ples pripravljena?*

Vsi

Bojana, Bojana, Bojan, Bojan, Bojančica
Bojana, Bojana, Bojan, Bojančica.

*Na glavi kodri zlati,
pokonc' ne mor'jo stati.*

Bojana, Bojana, Bojan, Bojan, Bojančica
Bojana, Bojana, Bojan, Bojančica.

*V razredu nam razlaga,
slovenščino od vraga.*

Bojana, Bojana, Bojan, Bojan, Bojančica
Bojana, Bojana, Bojan, Bojančica.

*Ko fantom ni do vaje,
za zgled nam punce daje.*

Bojana, Bojana, Bojan, Bojan, Bojančica
Bojana, Bojana, Bojan, Bojančica.

*Ko razred ves klepeče,
zadere se grozeče:
Tišina, tišina, tišin, tišin, tišinčica,
tišina, tišina, tišin, tišinčica
(**Tišina, no'** po Bojanino)*

*Kričali bomo tudi mi,
saj kmalu kon'c bo teh reči.*

Bojana, Bojana, Bojan, Bojan, Bojančica
Bojana, Bojana, Bojan, Bojančica.

ROMAN ČERV

Melodija: Don Mentony Band

Vse punce:

*Pr'šla sem gor pred tablo,
pa mi rekel je ne,
2 krat 3 je sedem, pa mi rekel je ne.
Punca 'maš kaj v glavi, pa sem rekla mu ne.*

Vsi:

Ne, ne, ne, ne, ne pa ne,
No dob'r, dob'r pol pa ne.
Življenje vse obrača, v življenju vse obrne se.

Vsi fantje:

Začel sem se sekirat', pa mi rekel je ne,
še cveke si nabirat', mama spet je b'lo ne.
V klop me je zabrisal in ocenil me še.

Vsi:

Ne, ne, ne, ne, ne pa ne,
No dob'r, dob'r pol pa ne.
Črv, ti s'bil faca, čeprav smo dost'krat tresli se.

DANILO PUDGAR

Melodija: Naš mucek

Vsi:

Naš Pudgar je žogo imel,
košarko igrat' se je šel,
ker slabo metati je znal,
nobeden igrat' ni hotel.

Košarka sezono začne,
ekipa pripravlja se že,
trener naj bo kdo, ki to zna,
izbrali so pa Pudgarja.

Po lepem vremenu še gre,
ob dežju se muka prične,
nas Pudgar nabaše v klet,
testiranje grozno že spet.

Melodija: V tihem gozdu

Ko pa zima se bela pokaže,
Pudgar z nami v razredu sedi,
o ekstenzijah mišic nam laže,
z izometriko stegna teži.

Melodija: Naš Mucek

O Pudgar naš vrli junak,
pozdravlja od nas te vsak,
ostani še dolgo krepak,
košarko pa vzame naj vrag.

SONJA ČERNIGOJ

Melodija: Insieme

*Per noi, cosi lontana e diversa,
Sonja, kižemiže France,
Perche, so te finese – ee – e,
za te, pero per noi pa ne.*

*Vedno smo garali le,
nikoli se igrali ne,
vedno smo pogajali se,
ti pa si se smejala – aa – a.*

Vsi:

*Europa non e lontana,
ampak je lingua italiana, per noi,
insieme, jo bomo ujeli vsi.*

VINKO

Melodija: Jurčku bomo pomagali

*Ravnat'lu bomo pomagali mučilnico zgraditi,
/da na maturante mogel bo ponosen biti./ 2X*

*'Taka so pravila' pravi 'paz'te se mature!'
/dijak pa vsak po svoje rije in tolaži se tako:/ 2X*

*/Che sera, sera, karkoli že bo, naj bo,
prešvercati se ne da, che sera, sera./ 2X*

JANEZ ČIČ

Melodija: Kam so šle vse rožice

*Kam so šle vse rožice nedolgo tega?
Pobrале so jih deklice četrtega razreda.
Predlagal jim jih Janez je in zvezke so napolnile,
da bi angleščino vsaj kdaj povohale.*

*Kam so šli ti fantje vsi nedolgo tega?
K Čiču na pogovor le glede eseja.
Dolgo so razglabljali, saj to ni t'ko easy,
kdaj bomo znali kej, kdaj bomo znali kej?*

*Janez, ti edini si, ker Vesne z nami ni.
Matura je pred vrati, zelo se ji mudi.
A mi bomo znali, skupaj jo zorali,
kaj nam pa morejo, 'full cool' prepevamo.*

ANEKDOTE

ANTISTEN

Sokratovemu učencu in pozneje učitelju filozofije iz Aten je hotel nekdo napraviti veselje in mu je rekel:

"Ljudje te zelo hvalijo."

"Kaj pa sem storil neumnega?" se je prestrašil filozof.

ARISTOTEL

Vrhunec učenosti starega veka se je nakopičil v največjem učenjaku tistega časa Aristotelu. Zaradi njegove vsestranskosti so ga imenovali orjaka antične znanosti. Vzgojil je vrsto mladih ljudi, ki so postali ugledni znanstveniki. Med njegovimi učenci je bil tudi Aleksander, poznejši makedonski kralj.

S svojo globoko življenjsko modrostjo se je Aristotel visoko dvigal nad vsakdanjostmi takratnega življenja. Nekdo mu je zaupno pripovedoval, da ima prijatelje, ki za njegovim hrbtom o njem slabo govore. Aristotel je podpihovalca zavrnil z besedami:

"Če me obrekujejo v moji odsotnosti, me nič ne skrbi. V moji odsotnosti me lahko tudi pretepejo."

DEMOKRIT

Grški filozof Demokrit je imel ženo, ki je bila zelo majhne postave.

"Zakaj si si vzel tako majhno ženo?" ga je vprašal prijatelj.

"Ker moramo slabega vzeti čim manj."

EPIKTET

Cesar Hadrijan je vprašal grškega filozofa Epikteta, zakaj umetniki predstavljajo Venero vedno golo.

"S tem hočejo povedati," je odgovoril Epiktet, "da pridejo tisti, ki se vdajajo njenim nasladam, ob vse."

ERAZEM ROTTERDAMSKI

Holandski filozof in literat Erazem Rotterdamski se ni držal štiridesetdnevnega posta, zato ga je papež grajal.

"Svetost," se je opravičeval Erazem, "moja duša je dobra katoličanka, želodec pa je luteranec."

HEGEL

Nemški filozof Friedrich Hegel velja za utemeljitelja modernega idealizma. Ko je že ostarel, so ga vprašali, ali so njegovi nauki padli na rodovitna tla in ali ima kaj dobrih učencev.

"Rečem vam," je dejal Hegel, "od toliko učencev me je razumel samo eden ... in še ta napačno."

KANT

Ko so Kanta vprašali, kateri slušatelji najbolj obiskujejo njegova predavanja, je odgovoril:

"Moji poslušalci so večinoma študentje, mlada dekleta in oficirji. Študentje prihajajo, ker vedo, da sem član izpitne komisije, dekleta prihajajo zaradi študentov, oficirji pa zaradi deklet."

PIRON

Grški filozof Piron, ustanovitelj skeptične šole, je trdil, da med življenjem in smrtjo ni razlike.

"Zakaj se pa potem ne usmrtiš!" je hotel vedeti prijatelj.

"Ravno zato, ker ni razlike!"

SCHOPENHAUER

Nemškega filozofa pesimizma Arthurja Schopenhauerja so vprašali, kdo je pametnejši, ženske ali moški. Odgovoril je kratko:

"Seveda so ženske pametnejše."

Ženske so ploskale tej izjavi znanega sovražnika žensk, dokler ga ni ena vprašala:

"Zakaj pa?"

"Zato, ker stopajo v zakon z moškimi."

SOLON

Iz grškega filozofa in pesnika Solona se je nekdo norčeval, da ima dolga ušesa.

"Res je, za človeka imam dolga ušesa," je priznal Solon, "toda pritrdil mi boš, da so tvoja premajhna za osla."

Zrna modrosti

Kritizirati pomeni dokazovati avtorju, da ni storil tako, kot bi storil jaz, ko bi znal.

(David Puc)

Optimist trdi, da živimo v najboljšem možnem svetu, pesimist pa se boji, da je to res. *(J. B. Cabell)*

Znanstveniki so potrebovali tisočletja, da so ugotovili, da se svet vrti, in še vedno jim ni jasno, da se vrti v napačno smer.

Včerajšnji dan je razveljavljen ček, jutrišnji dan je zadolžnica, današnji dan je edina gotovina, ki jo imamo. *(Kristina Vrtovec)*

V naši dobi hitrega avtomobilskega prometa obstajata dve vrsti pešcev: hitri in mrtvi. *(J. Duware)*

Lažje je poveljevati tisočim bolham kot pa eni sami ženski. *(albanski pregovor)*

Pil sem, da bi vas pozabil, draga moja. O, groza! Potem sem videl dvojno! *(M. Achard)*

Danes se ne splača obupovati, jutri bo še slabše. *(Martin Valič)*

Obljubila mu je zvestobo do konca življenja, zato si je na vse kriplje prizadevala, da bi mu življenje skrajšala.

Kitajci se množijo, Slovenci pa delijo.

Moje najljubše čtivo je herbarij. *(koza)*

Zakaj dajo človeka na hladno potem, ko je že pokvarjen? *(Evgen Jurič)*

Ne verjamem v matematiko. *(Albert Einstein)*

Ni prijetno, če te imajo ljudje na piki. Vendar je še huje, če te imajo na muhi. *(J. Milič)*

Človek in opica imata skupnega prednika. To pa je tudi vse, kar bremeni opico. *(B. Schwenter)*

V vsakem človeku je nekaj živali – mnogi to dokazujejo s kurjo pametjo.
(M. Bradač)

Najbolj zdrava telovadba je pravočasno vstajanje od mize. (G. Pasetti)

Ko sem sam, sem v najboljši družbi. (grafit)

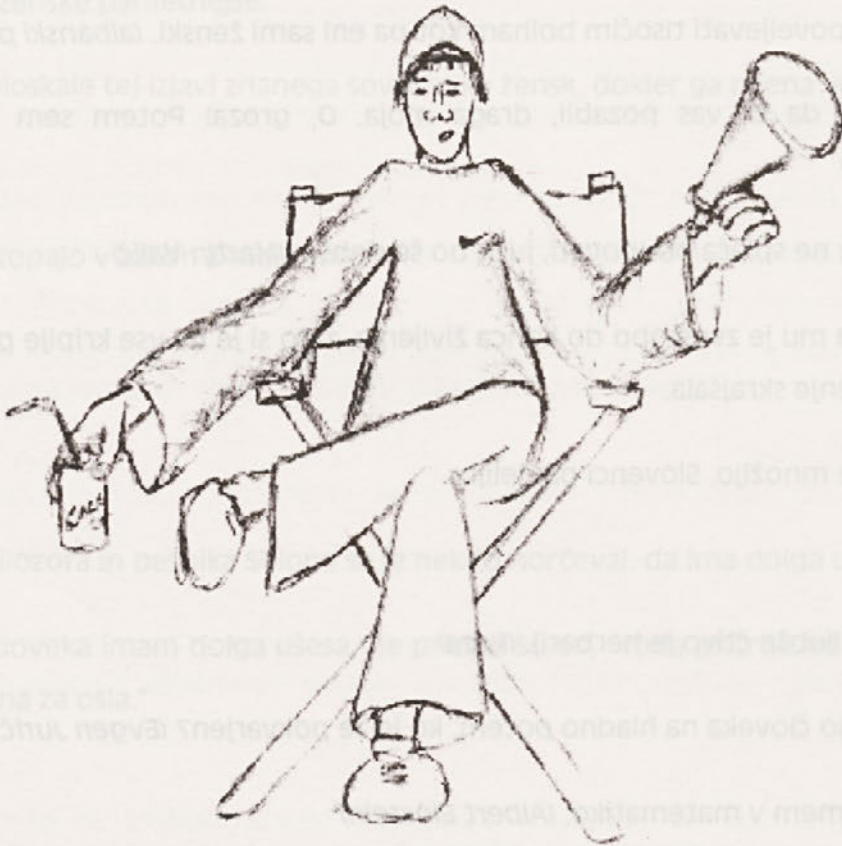
Prvih sto cvekov je najhujših. (4. letnik 1. letniku)

Človek obrača, profesor obrne. (ljudski pregovor)

Profesorji so naredili nered na svetu. (Čuang Zeu)

Ob današnjih visokih cenah stanovanj in sob bi bila res škoda, če bi bili zapori prazni. (Evgen Jurič)

Danes ni ženskam nič svetega. (Homer)

Časovni stroj

Pet let po vojni nam bo žal vsake krogle, ki nas je zgrešila. (N. Ackermann, 1945)

Sedem let po vojni nam je žal, da nismo krogel izstrelili na prave cilje. (A. Rehar, 1998)

Pri partizanih je bilo hudo! Dostikrat smo bili tako lačni, da smo jedli lubje z dreves. (ded Šinigoj)

Pri teritorialcih je bilo hudo! Banane smo jedli samo enkrat dnevno, ananas pa še bolj poredko. (vnuč Šinigoj)

Delo osvobaja. (Auschwitz, 1941)

Plača osvobodí. (Vipava, 1998)

Po Titu Tito! (1980)

Ma, zakaj tulijo sirene? A je Kučan umrl? (1991)

Tovariši – naše vrste so strnjene! (štirideseta)

Tovariši – naše vrste so strnjene, ko čakamo pred trgovinami na kruh in mleko. (osemdeseta)

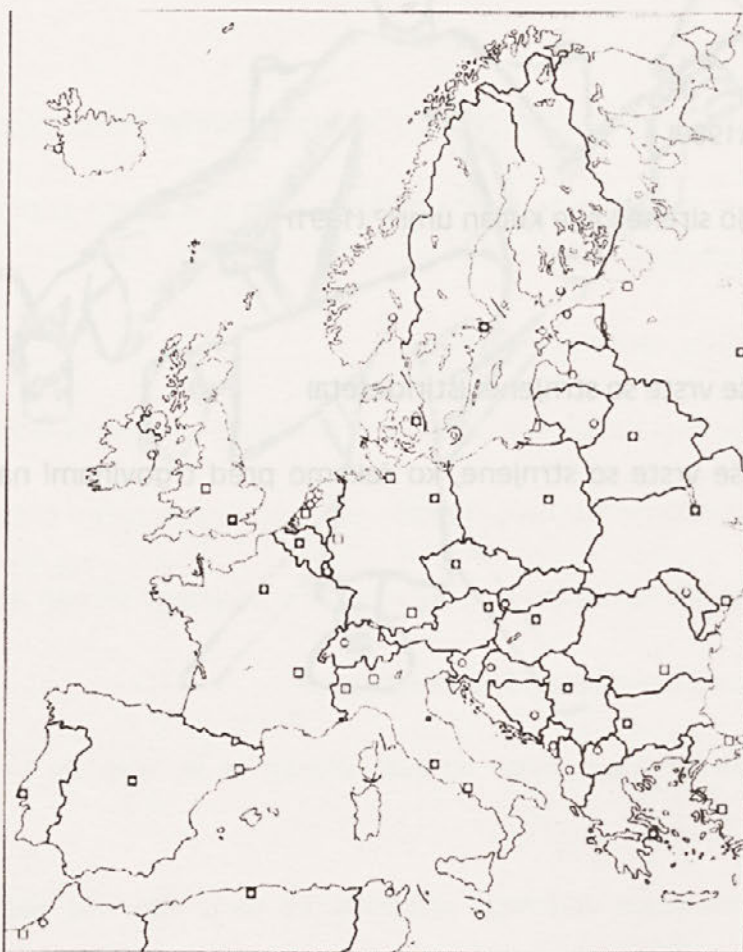
Dogaja se ...

... da na dobrodelnem koncertu 18. 4. 1998 v Kopru ob predstavitvi Škofijske gimnazije Vipava čujemo stavek: "V veliko veselje so nam tri- do petdnevne ekskurzije h koreninam evropske kulture in civilizacije: v Grčijo, v Rim, na Dunaj in v Pariz." Dijaki ŠCV pa samo prizanesljivo prikimajo, vržejo dva sendviča v nahrbtnik, veselo zaukajo ter se odpravijo na enodnevni izlet po prekrasni Gorenjski.

... da želijo dijaki segreti temperaturo v jamah s kapniki, da bi le-ti hitreje rasli ...

... da profesor matematike zadnjo uro redne snovi pove maturantom, da jih je poučeval le tiste stvari, ki so si jih lahko predstavljali.

... da profesor verouka vzneseno pripoveduje: "V času komunističnega režima je morala Cerkev na Češkem delovati v ilegali. Dogajalo se je, da so bili škofje zaposleni kot pristaniški delavci." Neverni Tomaž v zadnji klopi pa odpre atlas in začne z ravnilom meriti dolžino češke obale.

- ... da eden izmed sodelavcev Isker prebere urednikovo strupeno kritiko filma Titanik, stopi do avtorja in mu izrazi svoje občudovanje dela z besedami: "He, he, boss, you're so full of shit!"
- ... da profesor matematike postavi dijaka pred zid (beri: tablo) in ga poskuša streti z vprašanjem: "Kako imenujemo kvadratni koren iz minus ena?". Nesrečna žrtev preseče obrne oči proti nebu, tedaj pa ji priskoči na pomoč zvesti prijatelj iz razreda. Ta hitro potipka po kalkulatorju in v kratkem trenutku profesorjeve nepozornosti zašepeta pravilni odgovor: "Error". ($\sqrt{-1} = i$)
- ... da pet minut pred šolsko nalogo iz matematike v četrtem letniku slišimo naslednje dramsko besedilo:
- Maturant X: Torej - funkcije, ki zavijajo levo, so ...
- Maturant Y: konveksne funkcije?
- Maturant X: Točno! Funkcije, ki zavijajo v desno, pa so ...
- Maturant Y: Hm ... um ... aaa ... pomladne funkcije?
- ... da zmedeni dijaki med spraševanjem izjavijo, da sta se srednji vek in renesansa začela z odkritjem Kolumba in njegove Amerike ...
- ... da poskuša avtomobil posnemati izredne uspehe svojega lastnika. Leta 1972 celotni svetovni javnosti zastane dah, ko se na vrh 90-meterske olimpijske skakalnice v Sapporu (izg. ZAPORU) vzpne mladi up slovenskega športa Danilo Pudgar. Četrto stoletja kasneje (1998) nekega dne vsem dijakom in osebju ŠGV izstopijo oči, ko pred šolo vidijo Pudgarjev zeleni fiat uno na dvajsetcentimetrskih lesenih kockah. Maturantje se pa smejijo ...
- ... da je med uro biologije mogoče slišati pogovor med profesorico in nemirnim dijakom: "Kaj ti je bolha ušla, da se tako vrliš?" Dijak pa brez zadržkov: "Ne, smrdljiv'c."

... da eden izmed sodobnejših izletov uradnikovega študijskega kroga ...
stoji na avto in mu izrazi svoje občudovanje dela z besedami: "He, he, boss,
you're so full of shit!"

... da profesor matematike postavi določeno vprašanje ...
vprašanje: "Kako imenujemo kvadratni koren iz minus ena?" ...
izvede, da ni nič boljša od izvedbe na olimpijadi ...

... da bi imeli enako priložnost za izvedbo ...
dramsko besedilo.

... da profesor matematike ...
matematični koncepti funkcije.

... da profesor matematike ...
matematični koncepti funkcije.

... da profesor matematike ...
matematični koncepti funkcije.

... da profesor matematike ...
matematični koncepti funkcije.

... da profesor matematike ...
matematični koncepti funkcije.

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

ISKRE

GLASILO ŠKOFIJSKE GIMNAZIJE VIPAVA

LETNIK XXX, ŠTEVILKA 3-4, junij 1998

Grabrijanova 19, 5271 VIPAVA

GLAVNI UREDNIK: Aljoša Rehar

TEHNIČNI UREDNIK: Boštjan Likar

UREDNIŠKI ODBOR: Martin Valič

LEKTOR: Janez Zupet

RAČUNALNIŠKO OBLIKOVANJE: Marko Pregeljč

LIKOVNA OPREMA: David Abram, Jana Žgur, Ingrid Kovšca, Maja Martinuč

NASLOVNICA: Maja Martinuč

TISK: Papirna galanterija Stojan Širok, Ajdovščina

ŠTEVILO IZVODOV: 250

37.014.77

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA

SKRE

Inv. št.
19132

Škofjiska gimnazija

Semenišče Vipava

